

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ

Yayına Hazırlayan: Ayşe Nuhođlu

Sayı: 4

• ADLİYE GEZİSİ • PASSOLİG • CARŞI GRUBU DAVASI • İÇ GÜVENLİK YASASI • İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ
• KİŞİ HÜRRİYETLERİ • BİYOGRAFİ: İŞİL KARAKAŞ • ÇOCUK HAKLARI • TAŞIYICI ANNELİK • MEVZUAT

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ

Yayına Hazırlayan: Ayşe Nuhođlu

Sayı: 4

• ADLİYE GEZİSİ • PASSOLİG • CARŞI GRUBU DAVASI • İÇ GÜVENLİK YASASI • İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ
• KİŞİ HÜRRİYETLERİ • BİYOGRAFİ: İŞİL KARAKAŞ • ÇOCUK HAKLARI • TAŞIYICI ANNELİK • MEVZUAT

İÇİNDEKİLER

BAŞLARKEN	4
ADLİYE GEZİSİ	6
İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ	8
CARŞI GRUBU DAVASI	10
BİYOGRAFİ: İŞİL KARAKAŞ	12
ÇOCUK HAKLARI	14
MENTORA COLLEGE DERSLERİ	17
KİŞİ HÜRRİYETLERİ	18
PASSOLİG	20
TAŞIYICI ANNELİK	22
İÇ GÜVENLİK YASASI	26
İÇ GÜVENLİK MEVZUATI	28

KÜNYE

BAŞLARKEN

Beyaz adam özgürlük gibi adaleti de bir kadın heykeliyle simgeledi ama elinde terazi tutan zavallı kadın gözleri bağlı olduğu için kendisine tecavüz edenin kim olduğunu göremedi...

Sunay Akın

“THEMIS! AH, THEMIS! İNANAMIYORUM, SENSİN! BU SENSİN...”

Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Kulübü adına;
Nuran Haydar

Jest vermedi başını hafifçe döndürmekten başka. Yüzünde her hangi bir ifade değişimi olmadı. Denge hissi veriyordu buram buram duruşundan, dikliğinden, metanetli sabrından. Belirli belirsiz kıpırdadı dudakları sonra:

“Yanılıyorsunuz bayım. Justitia benim adım.”

Yarı hayran, yarı şaşkın bakışlarını ondan ayırmadan, sıra gözeterek tüm uzuvlarında gezdiriyordu adam.

“Nasıl olur? Adalet tanrıçası değil misin sen? Basbayağı O’sun işte. Tıpkı anlatıldığı gibi...”

Kızgınlık, bıkkınlık ya da her hangi bir tereddüt göstermeksizin cevapladı yine:

“Yanılıyorsunuz. Ben Adalet’im. Onu yaratan tanrıça değil, bizatihi adaletin kendisi.”

Mimikleri bocaladı adamın. Ufukta bir aydınlık yakalamışçasına gevşedi sonra:

“Ah evet, evet. Gözleri bağlı değil Themis’in. Zaten nasıl olur da bir tanrıçadan kör olması, görmemesi beklenebilir. Adaleti yaratan görmelidir öyle değil mi? Hak ve haksız, görmeden nasıl bilenebilir?”

Susuyordu Justitia. İzinli izinli üflüyordu rüzgar ensesinden. Dalgalı saçlarının arasından sığıyor, terazisinin altın zincirlerini dalgalandırmak için azami çaba sarf ediyordu.

“Konuşsana Justitia, sana rastlamak ne büyük şans! Adalet’le tanışmak da varmış kaderde.”

Yine susuyordu, tepkinin ne demek olduğundan habersizmişçesine. Gülümsemedi adam. Artık konuşurken gözlerinden kıvılcımlar göz kırpyordu arada.

“Anlaşıldı. Sen, sana ancak soru sorulduğunda cevap veriyorsun öyle değil mi? Ancak sorularla karşına gelinebiliyor, ancak öyle başvuruluyor sana. Normal cümleleri kaale almıyorsun. Bir soru olmalı ki cevap veresin. Yoksa konuşmuyorsun.”

“...”

“Peki madem. Söylesene Justitia, neden gözlerin bağlı? Ve kim sardı o beyaz bezi alınla burnun arasına?”

“Adalet, tarafsızdır ve bağımsızdır. Tarafları tanyacak olsa, artık bağımsızlığından söz edilemez. Tarafları görmezse tanımaz, gücü görmezse güçlüden yana olmaz.”

Kahkahasını bilerek abartılı patlatılı adam:

“Ne yani, güçlüünün gücü bilinse işlemez mi artık adalet? Adalet, tarafları tanıdığı halde hakkı gözetmek değil midir? Hem herkesin özellikleri, her durumun şartları farklı olabilir? Görmeden nasıl tespit ediyorsun, söylesene Justitia?”

“Terazi bunun için var.”

Yine gözlerinde ufak ufak beyaz parlamalar çatlayıp söndü adamın.

“Güveniyorsun Terazi’ne demek? Baksana hafif yelde sarsılır gibi oluyor ama?”

“...”

“Kılıç? Kılıcın ne işe yarıyor Justitia?”

“Sözüm aksı gelenler için var. Kanunumun keskinliğini sağlıyor.”

“Ah Justitia. Ne kadar sıkı sıkı tutuyorsun her ikisini de? Ne kadar güvenilir ve emin duruyorsun orada öyle? Yerinde mi olmak ister insan, sana acır mı, karar veremedim! Kollanır ağrıyormu mu sahi? Kılıcın ancak kanununa aykırı gelenleri cezalandırmaya yarıyor. Oysa iş işten geçmiyor mu artık çoktan Justitia? Zaten adalet sarsılmıyor mu? Sen sarsılmıyor musun sözüne uyulmayınca? Sarsılmış halinde kılıcı nasıl doğrultup hüküm ke-sebiliyorsun? Onun yerine daha kelimeler ağızından çıkarken uyulmasını sağlasan ya, bu güçten mahrum olman ne kötü... Ah ne kadar kötü...”

“Ben tanrıça değilim. Ben Adalet’im. Bir şeyleri var veya yok edemem. Düzenlerim. Doğrulturum.”

Şaşırdı adam. Justitia ilk kez bir şey sorulmadan konuşmuştu, hem de söz keserek. Üstelik bandın üzerinden alınmış kırışığına, kaş ortasına doğru bir çizginin oluştuğunu bile görmüştü adam. Kendini mutlu hissetti o an. Mutlu; çünkü başarılı.

“Ama sen, sana zarar verildikçe ceza veren İntikam’a benziyorsun daha çok. Ortalıkta hak düzenlediğini göremiyorum ben bu durumda? Sözüünü en baştan dinletmek yerine, dinlemeyenlerden öğ alıyorsun. Ah Justitia, yorulursun böyle, böyle olmaz ki. Hem adın sanın duyulmaz, hem öyle çabuk yıpranırın ki... Gün gelir elini kaldıramaz olursun kılıcı tutmak için. Bence şu teraziye boşahliyorsun. Sana gereken bir tane daha kılıç, sözünün evveli için. Böylece hem söylendiği an sözünü dinletir hem de ardından sağlamlaştırırın. Sana iki kılıç gerek Justitia. Daha uzun ömürlü olmak için, hatta belki tam anlamıyla var olmak için iki kılıca da ihtiyacın var.”

Susuyordu yine Adalet. Ancak bu kez düşünceli bir susuştu bu. Kafası karışık gibiydi, duruşu ve kolları hala dimdik olsa da, başı hafiften boynuna doğru bükülmüştü. Tüm bunlara çarçabuk bir cevap verememiş olması belki de bir cevabının olmadığına işaret ediyordu kim bilir? Adamın gözlerindeki kıvılcımın tehlike katsayısı artmıştı. Dudakları mutlulukla değil,

hırsla gülümsüyordu bu kez.

“Ah Justitia, çok güzelsin. Çok çok güzel. Bir Tanrıça olmalıydın sen, bu kadar mükemmel biri sadece Adalet olamaz. Justitia, kollanır çok güzel. Saçların da öyle. Sana bakmak o kadar güzel ki, seni görebilmek... Keşke sen de beni görebilsen. Böyle bir güzelliğin pek yakında ortadan kalkacak olmasına dayanamıyorum. Ah Justitia bunu düşünmek bile istemiyorum. Seni ypratıyorlar, her seferinde sarsıyorlar seni, kimseyi kovalayıp onların üzerinde tecelli etmek zorunda olmamalıydın sen. En baştan sözün dinlenmeli senin. Bırak o teraziye Justitia, al, sana kılıcımı veriyorum, ikilemelisin onları. Senin için söylüyorum bunu. Böyle bir güzellik sensuz olmalı çünkü, sonsuza dek bugün ki gibi olmalı. Al bunu, al, bırak onu...”

Kılıcını uzatıyordu kınından ona doğru. Yavaş yavaş teraziye alçaltmaya başladı Justitia, kararsızlıktan çok yılların verdiği ağır işleyiş alışkanlığıyla yapıyordu bunu. Teraziye tam yere indirmişti ki, diğer elindeki kılıcını da çekiverdi adam. Tedirgin oldu Justitia, ancak tereddütte kaldı bandını çıkarmak için.

“Exousia adım...” dedi adam ve her iki eli de boşta kalınca bocalayan Justitia, daha ne yapacağına bile karar vermeden tecavüze uğradı.

O kadar çok ağladı ki Justitia, bandı sırlıksız oldu ve gözlerini kaşındırmaya başladı bu yüzden. En nihayetinde, artık hiçbir şeyin anlamının kalmadığı farkındalığıyla, onu gözlerinden yukarı doğru itti. Giderken gördü Exousia’yı. Elinde teraziye sallaya sallaya yürüyordu, hatta zincirlerden biri kopmuştu galiba. Uzaktan çok net göremiyordu. Ayağının dibinde her iki kılıcı da bırakmıştı ona. İkisini birden ellerine aldı Justitia. Varlığının anlamsızlığını idrak etti her şeyini kaybetmiş olmanın verdiği hisle. Kollarında kalan sun kudretle ikisini birden kaldırdı ve göğsüne sapladı. Keskin demirlerin uçları sırtından çıkarken hafif bir iniltiden öte sesi çıkmadı.

Beyaz elbisesi kandan kıpkırmızı, haykırışsız veda etti varlığa Justitia, oluk oluk...

“

Kendi çapımızda Adalet’i daha yakından tanımaya çabalarırken, Hukuk’un bize sunduğu ya da kimi zaman başımıza sardığı verilerden yararlanmanın yerinde olacağına karar verdik. Hukuk’u daha iyi anlayabilmek ve anlatabilmek için de okulumuzun tanıdığı imkanlar doğrultusunda manşetlerimizi direseklerimize doğru birkaç kat yükselttik ve çalışmaya başladık. Elinizdeki dergi bu çalışmaların bir yönünü gösterme, bir diğer yönünü de bizzat teşkil etme niyetiyle ortaya kondu. Justitia’yı hatırlardan ayırmamak temennisiyle...

”

Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencileri

Hakim Ramazan Acar'ı dinleyen öğrenciler.

Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencileri

BAU HUKUK GRUBU ÇAĞLAYAN'DA...

Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Kulübü olarak 17 Aralık Çarşamba Günü saat 10'da adli teşkilatı yerinden görmek ve duruşma izlemek amacıyla Çağlayan Adliyesi'ne bir gezi düzenledik.

Beşiktaş Kampüsü'ndeki arkadaşlarımız Adliye'ye Beşiktaş Belediyesi'nin sağladığı otobüslerle gelirken Şişli Kampüsündekiler kısa bir yürüyüş neticesinde gelmişlerdir. Gezimiz esnasında 4 ceza, 3 ticaret davası olmak üzere toplam 7 dava izledik. Davalarda, öğrenmekte olduğumuz iyi niyet kavramı ya da meşru müdafaa gibi hukuki terimleri duymak açıkçası bizleri heyecanlandırmıştı.

Bir davayı örnek verecek olursak kişi sahte para kullanmakla suçlanıyordu ancak iyiniyetli olduğunu kanıtladığı için bir suçta tabii tutulmadı. Davalardan sonra gezimiz konferans ile devam etti. Aklımızda olan sorular

ve öğrenmek istediğimiz konuları burada sorduk ve en iyi şekilde cevaplarımızı aldık. Yaklaşık bir saat süren konferans sonrasında Adliye'nin yemekhanesinde öğle yemeğimizi yedik. Öğle yemeğini müteakip ticaret davası görmek üzere mahkeme salonuna girdik. Dava bittikten sonra hakimlerin ve avukatların cübbelerini alarak hatıra fotoğrafları çektik. Gelecekte mesleğimizi sürdüreceğimiz yerlerde vakit geçirmek bizlere ayrı bir heyecan vermişti. Gezimizin son kısmında ise Adliyenin girişindeki heykeller önünde toplu fotoğrafımızı çektik ve okula dönmek üzere otobüslerimize bindik.

GELİŞMENİN GÜVENCESİ OLARAK “İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ”

İfade özgürlüğü demokrasi için lüks değil, demokrasinin olmazsa olmazlarından. İfade özgürlüğü kamusal tartışmanın ve kanaat oluşumunun vazgeçilmezidir. Fikirlerin serbestçe dile getirilemediği bir toplumda kamusal meseleler hakkında sağlıklı bilgi/fikir edinmek ve neyin kamunun iyiliğine olduğunu hep birlikte tespit etmeye imkan verecek bir tartışma ortamı oluşturmak mümkün değildir. Kuşkusuz sorunları sağlıklı çözüme kavuşturmak için masaya yatırmak, eleştiri, özeleştir, sorgulama metodlarını uygulayıp, sonuçları aynı masaya çekinmeden dökülebilmek çözümlerde gelişmeyi hızlandırır. Şiddete başvurmadan ülkenin sorunlarına diyalog yoluyla çözümler bulmak, toplumun ilerlemesi ve bireylerin gelişimi için demokrasilerde olmazsa olmazlardır. Bazen bu çözümler can sıkıcı ve hoş gıtmeyen şeyler olabilir fakat buna katlanmak gerekir.

Demokrasi kuramcılarında Montesquieu, en önemli özgürlüğün, düşüncenin açıklama özgürlüğü olduğunu vurgulamıştır. Ona göre “İnsan, dinamik, yaratıcı ve erdemli bir varlıktır. Fakat bu nitelikler ancak özgür bir ortamda işlerlik kazanır ve gelişir. Özgür olmayan bir ortam, kuşku, korku, belirsizlik, güvensizlik ve uyumsuzluk getirir.” Düşünce, bir yemeğin sindirilmesi gibi içsel bir eylemdir, dışarıdan gelecek baskı ne düzeyde olursa olsun, engellenemez. Fakat, düşünce özgürlüğü, düşünceleri başkalarına iletme gibi ek bazı özgürlükleri gerekli kılar. Endoktrinasyon bağımlı toplumlarda bu geçiş sırasında sancılı yaşayabilirler fakat ulusal ya da bireysel gelişmenin yolunun buradan geçmeyeceğini söylemek de epey zordur. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de çoğulculuk, hoşgörü ve açık fikirliğin gereği olan ifade özgürlüğünü demokratik bir toplumun ana temellerinden biri olarak görmüş, toplum ve kişilerin gelişimi için vazgeçilmez olduğunu belirtmiştir. Aykırı fikirlere tahammül konusunda ise üzerinde en çok durulması gereken kavram hoşgördür. Kelime anlamı olarak hoşgörü, müsamaha, tahammül, tesamüh, katlanma, görmezden gelme veya göz yumma, başkalarını eylem ve yargılarında serbest bırakma, kendi görüşümüze veya çoğunluğun görüşüne biçimine aykırı düşen görüşlere sabırla, hem de yan tutmadan katlanma anlamlarını ihtiva etmektedir. Gariptir ki şu sıralar, farklı seslerden en çok rahatsız olan, ayıplayan devlet yöneticileri yine en çok hoşgörü edebiyatı yapanlardır. Örneğin istenildiği zaman da en az altı yüzyıl öncesinden örnekler vererek kabarırlar. Kavramların zamanla anlamlarını kaybettiğini, yeni anlamlar kazandığını, anlamlarının genişlediğini ya da daraldığını bilmek lazım. İstanbul’un fethinden sonra azınlık ismini kazananlara karşı gerçekten büyük hoşgörü gösterilmiştir fakat o zamanın hoşgörü anlayışıyla bugünkü aynı değildir. O örneği şimdi emsal göstermek komik olur. Günümüzde tartışılan, birden fazla tanımlı olan demokrasi, demokratik olmadığı halde kendilerini demokratik olarak tanıtmaya çalışanlar ile onun

ne kadar vazgeçilmez olduğunu kanıtlayan devletler ve onları bu çabaya teşvik eden sebepler. Bu ügeni iyi anlamak, aralarındaki bağlantıyı iyi incelemek gerek. Acaba onları bu çabaya teşvik eden, meşru oldukları konusundaki tereddütleri midir? Eğer demokratik oldukları konusunda insanları ikna edince meşru olacaklarsa demokrasi kesinkes meşrudur ve demokratik olmayanlar meşruluğunu çoktan kaybetmişlerdir. Bu noktada demokrasi kavramının da az önce bahsettiğimiz gibi, ortaya ilk atıldığı gündeki anlamıyla kalmadığını, kapsamının arttığını söylemek yanlış olmaz. Demokrasinin artan anlam kapsamının içinde de bir insan hakkı olan ifade özgürlüğü - her ne kadar sınırları günümüzde tartışılır olsa da - vazgeçilmez konudur. Bu yüzden artık demokrasiyi sadece yüzdelere açıklamak açıkça bir acizlik belirtisi olup yine demokrasiyi sandığa endeklemek, konusu geçince hemen sandıktan bahsetmek hatta kimisinin deyimleriyle sandık fetişizmi yapmak da hem ulusal değerlere hem de insanlık değerlerine ihanettir.

4 Kasım 1950 tarihinde Roma’da imzalanan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 10. Maddesi bizim konumuz üzerine düzenlenmiştir. Şöyle başlıyor: “Herkes görüşlerini açıklama ve anlatım özgürlüğüne sahiptir. Bu hak, kanaat özgürlüğü ile kamu otoritelerinin müdahalesi ve ülke sınırları söz konusu olmaksızın haber veya fikir alma ve verme özgürlüğünü de içerir. Bu madde, devletlerin radyo, televizyon ve sinema işletmelerini bir izin rejimine bağlı tutmalarına engel değildir.” İkinci fıkrada ise: “Görev ve sorumluluklar da yükleyen bu özgürlüklerin kullanılması, yasaya öngörülen ve demokratik bir toplumun ulusal güvenliğinin, topyekün bütünlüğünün veya kamu güvenliğinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığı veya ahlakın, başkalarının şöhret ve haklarının korunması, gizli bilgilerin yayılmasının önlenmesi veya yargı erkini yetki ve tarafsızlığının güvence altına alınması

için gerekli olan bazı formaliteler, koşullar, sınırlamalar veya yaptırımlara tabi tutulabilir.” İnsan haklarının başında gelen düşünce açıklaması ya da bir başka deyişle ifade özgürlüğü, düşüncenin korunmasını amaçlamaktadır. İfade özgürlüğü, özgür bir bireyin olmanın ve özgür bir topluma sahip olmanın en önemli öğelerinden biridir. Baskıcı rejimlere göre demokratik ülkelerde daha çok ifade özgürlüğü vardır. Ama özgür ülkelerde bile bütün ifadeler özgür değildir. İfade özgürlüğü geleneği olan ülkelerde yasa koyucular, hakimler, savcılar ve vatandaşlar sık sık hangi ifadenin korunması gerektiği, hangisinin cezalandırılabileceği, ifade özgürlüğünü neyin haklı kıldığı ve ifade özgürlüğünün diğer haklara karşı nasıl dengelenebileceği sorunlarıyla karşı karşıya kalırlar. Çünkü cevaplar siyasi, dini ve kültürel değerlendirmeleri davet eder. İfadenin korunması ülkeden ülkeye değişir, hatta demokratik ülkeler arasında da ayrışır. İfade özgürlüğünün insanoğlunun kendini geliştirmesinde, diğerleriyle etkileşiminde ve hükümetlerle ilişkilerindeki önemi nedeniyle onu sadece ilginç bir konu yapmak kalmaz, yaşamsal bir konu da yapar. Hoş gıtmeyen, rahatsız eden ifadeler konusunda ise AİHS(Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi) 10. maddenin 2. fıkrası ve ülkemizde TCK 301. madde ifade özgürlüğünün sınırlarını çizen hükümlerdir. İnsan hakkı olan ifade

Artık demokrasiyi sadece yüzdelere açıklamak açıkça bir acizlik belirtisi olup yine demokrasiyi sandığa endeklemek, konusu geçince hemen sandıktan bahsetmek hatta kimisinin deyimleriyle sandık fetişizmi yapmak da hem ulusal değerlere hem de insanlık değerlerine ihanettir.

özgürlüğüyle bu maddeler arasında çok hassas bir denge vardır ve bu dengeyi sağlanması hususunda asıl muhatap devlettir. Aslında yine ifade özgürlüğüne karşı olarak yapılan haksız fiillerle karşı, düşünceleri yıldırmak için yapılan terör faaliyetleri, faili meçhul cinayetler de dahil olmak üzere ifade özgürlüğünü sınırlayan her olay için muhatap devlettir. Ann Weil, Terrorism adlı kitabında terörizmi şu şekilde tanımlamıştır: “Terörizm, rastgele seçilmiş ya da sembolik değeri olan kurbanların, şiddetin aracı olarak seçildikleri bir savaş yöntemidir. Bu araçsal kurbanların kurbanlaştırılmaları, mensup oldukları grup ya da sınıf içerisindeki yerlerine bağlıdır. Böylece söz konusu grup ya da sınıfa mensup olan diğer bireyler de, kronik bir terör korkusunun içine itilmiş olurlar.” İşin açığı terörizm konusunda hükümetlerin söylemleri ve olaylara yaklaşım biçimleri doğrudan etken faktördür ve en ufak sorumsuzluklar devletlere ve uluslara ağır faturalar çıkarıp, derin yaralar açabilir.

İfade özgürlüğü herkes için önemli olmakla birlikte birtakım kişi yahut kurumlar için özel bir önem taşır. Medya, gerçeğin bekçi köpeğidir derler. Hukukun üstünlüğü ilkesine göre yönetilen bir devlette basın ayrıcalıklı bir role sahiptir. Basın özgürlüğü, gerek elektronik veya basılı medya veya basın vasıtasıyla görüş ve düşüncelerini açıklayabilme ve yayabilme hakkıdır. Ancak bu hakkı da sınırlayan düzenlemeler vardır. Bunlar genellikle ulusal güvenliği tehdit eden, suç işleme ya da ayıklama veya isyana teşvik eder nitelikte olan veya devlete ait gizli bilgilere ilişkin bulunan haber veya yazıların yayılmak üzerinedir. Bununla ilgili birçok

AİHM içtihadı bulunmaktadır. Bunlardan en bilindik olanı (The Observer ve Guardian/İngiltere, 26.11.1991, A 216) Sunday Times, The Observer ve Guardian isimli İngiliz gazetelerinde yapılan bir yayın dolayısıyla ifade özgürlüğünün sınırlarını ulusal güvenlik açısından belirlemeye çalışmıştır. Bu davaya konu olay Avustralya’da yaşayan emekli bir İngiliz istihbarat teşkilatı mensubunun yazmış olduğu “Spycatcher” başlıklı anıların söz konusu gazetelerde yayınlanmasıyla ilgilidir. The Observer ve Guardian gazeteleri 1986 Haziran ayında, anı kitabının ayrıntıları hakkında bilgiler yayınlamıştır. Bunun üzerine İngiltere Başsavcılığı anılan gazeteler aleyhine ulusal güvenliği sarsmaktan dolayı dava açarak yayınların durdurulmasını talep etmiş ve mahkeme de yayınları durdurmuştur. Kitap aynı yıl Temmuz ayında ABD’de yayınlanmış ve en çok satan eser olmuştur. Kitabın bazı nüshaları İngiliz vatandaşları tarafından da satın alınmış, ancak, İngiliz makamları kitabın yurda sokulmasının yasaklanması konusunda herhangi bir karar almamıştır. Daha sonra, Sunday Times gazetesi kiaptan bazı bölümleri yayınlamaya başlamıştır. Lordlar Kamarası, 30 Temmuz 1987’de daha önceki mahkeme kararına dayanarak mahkeme kararlarının bağlayıcılığı ve saygınlığı açısından anılan gazete ve diğer bütün medyaya araçlarına yayın yasağı koymuştur. Kitap bu arada İngiltere dışındaki birçok ülkede yayınlanmıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi,

İngiliz mahkemesinin, The Observer ve Guardian gazetelerine koyduğu geçici yayın yasağının ulusal güvenlik açısından gerekli olduğuna işaretli sözleşmeye aykırılık görmemiştir. Sunday Times ve diğer medya araçlarına konan ikinci yasağı yine ise, demokratik bir toplumda gereksiz bir müdahale olarak nitelendirmiştir. Mahkemeye göre ABD’de yayınlandıktan sonra gizliliğin kalmadığından, ulusal güvenliği koruma gereği ortadan kalkmıştır. Geriye kalan, istihbarat teşkilatının etkinlik ve itibarının korunması ise, yayın yasağının konulması için tek başına yeterli bir gerekçe değildir. Yani AİHM, devlet sırrını sır iken yayınlamanın onuncu maddeyi ihlal ettiği, aksi takdirde yeterli olmadığı kanaatinde. Bugün, en gelişmiş demokrasilerde daha ifade özgürlüğü zaman zaman sekteye uğrayıp, tartışma konusu haline gelebiliyor. John Stuart Mill’in 1859 yılında basılan “Hürriyet Üstüne” adlı denemesinde, çoğunluk adı altında, azınlıkta kalan düşüncelerin bastırılmaya çalışılmasından duyduğu kaygıyı diletilmekte ve mutlak müdahalesizlik anlayışını ortaya koymaktadır. Kimi ülkelerde özgürlükle ilgili neredeyse her konuda sıkıntı çeken azınlıklar, yine ifade özgürlüğüyle ilgili konularda da muzdarip olabilmektedirler. Devletlerin azınlıklara sağladığı makbul düzeydeki hakların çoğunluğun, uluslararası alandaki saygınlıklarıyla doğru orantılı olduğu öngörüsünde, halkların, ulusal düzeyde hem bireysel hem de toplumsal olarak özgürlük mücadelesine dahil olmaları kendi menfaatlerine katkı sağlayıp, ileride torunlarının azınlık durumuna düşmesi halinde daha rahat koşullarda bir hayat sürdürmeleri için insanlığa bu şekilde hizmet etmiş olurlar.

ÇARŞI GRUBU DAVASI PANELİ

Av. Sabit Inan Kaya, Yard. Doç. Dr. Didem Yılmaz ve Cem Yakışkan ile BAU Hukuk Kulübü Yönetim Kurulu Üyeleri

2013 Taksim Gezi Parkı protestoları, sadece umumi hizmette kullanılmak koşulu ile tapuda İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne tahsis edilmiş olan Taksim Gezi Parkı'na İstanbul 6. İdare Mahkemesi ve 2 Nolu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu kararı olduğu halde Topçu Kışlası'nı Taksim Yayalaştırma projesi çerçevesinde imar izni olmadan yeniden inşa etmesini engelleme eylemi olarak başlamıştır. Bu eylemin gerçekleştiği esnasında ve sonrasında birçok dava açılmıştır. Bunlardan biri de Beşiktaş JK'nin taraftar grubu olan Çarşı Grubu Davası'dır.

Bizler de kamuoyunun yakından takip ettiği bu dava üzerine Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerine davaya konu olan olayları ve dava sürecini birinci ağızlardan dinleme fırsatı sunmak için bu faaliyeti gerçekleştirdik. Okulumuz hocalarından Prof. Dr. Feridun Yenisey'in yönetiminde ger-

çekleşen bu etkinlikte yine okulumuz hocalarından Yard. Doç. Dr. Didem Yılmaz, Çarşı grubu avukatlarından Av. Sabit Inan Kaya ve Çarşı grubu kurucularından ve dava sanıklarından Cem Yakışkan'ın katılımıyla olay ve dava süreci hakkında ayrıntılı bilgi edinme şansı bulduk.

Prof. Dr. Feridun Yenisey, gözaltı ve sorgu esnasında neler yaşandığını Çarşı grubu avukatı Av. Sabit Inan Kaya ve Çarşı grubu liderlerinden Cem Yakışkan olayları anlatırken hem TCK'ya göre yorumunu yapıp hem de dinleyicilere ara ara sorular yöneltilip, onların sorularını yanıtladı. Yard. Doç. Dr. Didem Yılmaz ise TC. Anayasası'nın 34. Maddesi'ni, Anayasa Mahkemesi ve AİHM içtihatlarını sunarak davayı daha geniş perspektiften görmemizi sağladı. Son olarak soru-cevap bölümü gerçekleştirilip etkinlik sona ermiştir.

Av. Sabit Inan Kaya, Yard. Doç. Dr. Didem Yılmaz, Prof. Dr. Feridun Yenisey ve Cem Yakışkan

Av. Sabit Inan Kaya Seyircilerle

BİR İDOL PROFİL OLARAK: IŞIL KARAKAŞ

“Kötü yasa değil kötü yargı vardır.”

Prof. Dr. Işıl Karakaş, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi(AİHM)'ne seçilen ilk Türk kadın yargıç olması sebebi ile gerek hukukçular gerekse hukukçu adayları tarafından oldukça iyi bilinen bir isim. Galatasaray Lisesi'nden 1978 yılında mezun olan Karakaş, üniversite eğitimine ilk başta işletme bölümünde başladı ancak bu bölümün kendisine göre olmadığını anladığına karar verince sınavlara tekrar hazırlanarak eğitimini İstanbul Üniversitesi'nde Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde Kamu Yönetimi eğitimi olarak sürdürdü. Daha sonra Marmara Üniversitesi'nde hukuk okuyan Işıl Karakaş, hukuk okumasını Prof. Dr. Duygun Yarsuvat'a borçlu olduğunu belirterek bu eğitimin çok faydasını gördüğünü her zaman dile getirmektedir. Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde öğretim üyeliği ve dekan yardımcılığı görevlerinde bulunduktan sonra 22 Ocak 2008'de, ezici bir çoğunluk ile Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi (AKPM) Genel Kurulu tarafından AİHM'ye yargıç olarak seçilmiştir AİHM'ye yargıç olarak atanabilme kriterlerini saymak istersek bunlar; AİHM'in resmi olarak kullandığı dillerden birini (İngilizce veya Fransızca) yeterli seviyede bilmek, hukukçu ol-

mak (hukukçu olmadığı halde bazen diplomat kökenliler de atanmıştır), tarafsız, önyargısız ve bağımsız olduğu noktasında kuşkun olmaması ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmasıdır. Yapılan değerlendirmelerden sonra AKPM'ye sunulacak üç adaydan biri olan ve Strasbourg'da yapılan oylamada oy çoğunluğu ile mahkemenin beş bölüm başkanından biri olan yargıç, böylece AİHM'yi yöneten yedi kişilik üst kurula girmeyi başarmıştır. Kendisine Türkiye'deki yargıçların durumu sorulduğunda ise Türkiye'de görev yapan yargıçların 'yasalar bu kadar elveriyor' yalanının arkasına saklandıklarını dile getirmiştir. Her zaman 'kötü yasa değil kötü yargıç vardır' sözünün arkasında duran Karakaş, AİHM'ye en çok şikayet edilen ülkeler arasında Türkiye'nin olmasını sadece anayasaya ve onun lafzına bağlı kalan, uluslararası hukuk normlarına, sözleşmelere ve AİHM kararlarına uygun kararlar vermeyen yargıçlara bağlamaktadır. Kendisinin her zaman içtihat ile çalıştığını belirterek elindeki metnin doğru yorumlanmasının kilit nokta olduğunu altını basa basa söylemektedir. Bu açıklamasının ardından pek çok eleştiri alan hakim, metinde mutla-

ka karanlık tarafı görmenin gerekmediği, her zaman bir ışık bulmanın mümkün olduğunu tekrar belirtmiştir. Türkiye'nin AİHM'de en çok aleyhine verilen kararlarda ilk sıralarda olması konusu ile ilgili de yukarıdaki düşüncelerinin yanı sıra özellikle basın özgürlüğünün önemini vurgulamıştır. Türkiye'nin basın ve ifade özgürlüğü ile ilgili başvurularında şampiyon, AİHM'de en fazla ifade özgürlüğü ihlalden mahkum olan ülkenin de Türkiye olduğunu söyleyen Karakaş, ülkemizden sonra Avusturya'nın 32, Fransa'nın 16 mahkumiyeti olduğunu açıklamıştır. Ayrıca ihlallerin azalması için kendimizi ihlalde birincisi olan Rusya'nın aksine demokrasinin 1977'de geldiği ama bugün AİHM'de en az mahkum olan, hakkında en az başvuruda bulunan ülkelere biri olan İspanya ile kıyaslamamın doğru olacağını önemle vurgulamıştır. İhlallerin azaltmanın çözümü ile ilgili son olarak çözümün iç hukukumuz ile Avrupa hukukunu mümkün olduğunca uyumlu hale getirmek olduğunu söylemiştir. Uzmanlık alanının AB hukuku olması sebebi ile kendisine Türkiye'nin AB'ye üye olmama meselesi sorulduğunda da sorunun Anayasa'nın 6. maddesinde

yer alan "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir. Egemenliğin kullanılması başkasına bırakılmaz." ifadesi olduğunu, madde değiştirilmediği müddetçe bu yolda bir ilerleme kaydedilemeyeceğini savunmaktadır. Karakaş, yapılması gereken değişikliğin egemenliği kullananlar arasında yeni bir unsur ilave edilmesi, bunun uluslararası bir kurum, AB olması gerektiğini belirtmiştir.

Karakaş'a göre bu sebeple AB bütinleşmesi, ulusal egemenlikten belirli ölçülerde feragatin ön kabulünü gerektirmektedir, çünkü AB sadece ekonomik değil siyasal da bir birlik olmak istemektedir, bu da yetki devri ile gerçekleştirilmektedir(yetki devri daha çok çevre, tüketici hakları, ekonomik ve sosyal politikalarda olmaktadır).Türkiye'nin yetki devri yapmasının güç olduğunu kabul eden Karakaş, bu sorunun iyi bir Anayasa değişikliği ile çözülebileceğini belirtmiştir. Buna örnek olarak Alman Anayasasının "Federasyonlar yetkisini devredebilir, bazı yetkiler uluslararası kurumlara verilebilir." değişikliğini öne sürmüştür.

AYDINLIK BİR GELECEK İÇİN ÇOCUK HAKLARI

Çocuk hakları, kanunen veya ahlaki olarak dünya üzerindeki tüm çocukların doğuştan sahip olduğu; eğitim, sağlık, yaşama, barınma; fiziksel, psikolojik veya cinsel sömürüye karşı korunma gibi haklarının hepsini birden tanımlamakta kullanılan evrensel kavramdır.

Davetiye

Çocuk hakları, insan hakları kavramının içinde ele alınması gereken bir konudur. Bugün, dünyanın birçok yerinde var olan insan hakları ihlalleri, çocuk boyutunda daha geniş kapsamlı ve büyüyük, müdahale edilmesi daha zor bir şekilde yer almaktadır.

Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Kulübü olarak bu konu üzerinde farkındalık yaratmak amacıyla 'Aydınlık Bir Gelecek İçin Çocuk Hakları' adı altında 18-19 Mart tarihlerinde Saat 10.00'dan 17.30'a kadar süren 2 günlük bir sempozyum gerçekleştirdik.

18 Mart Günü 1.Oturum

Sempozyumumuza bize bu bu cennet vatani canları pahasına miras bırakan aziz şehitlerimiz huzurunda saygı duruşu ile başladık.

Saat 10.00 'da başlayan sempozyumumuzun ilk oturumu Prof.Dr. Feri-

dun Yenisey başkanlığında yürütülmüştür. Bu oturumda UNICEF Çocuk Koruma Programı Sorumlusu Av. Gökten Koçyıldırım çocuk haklarının evrensel anlamda ne demek olduğunu ve çocuk hakları alanında ne gibi çalışmalar yapıldığını sunusunda bizlere görsel içeriklerle birlikte etkili bir şekilde aktarmıştır. Sonrasında saat 10.45'te sözü 1990 tarihinden itibaren ulusal ve uluslararası kuruluşlarda çocuk hakları alanında birçok verimli çalışma yürütmüş olan Av. Seda Akço almıştır. Av. Seda Akço, Çocuk Koruma Hukukunu yıllardan beri üzerinde durduğu çalışmalarıyla örneklerderek bizleri bilgilendirmiştir.

İki değerli konuşmacının sunumlarından sonra soru cevap bölümüne geçildi ve öğle yemeği arası verildi.

18 Mart Günü 2.Oturum

Saat 13.00'da başlayan ikinci oturum Av. Seda Akço Başkanlığında yü-

SEMPOZYUM

Prof. Dr. Feridun Yenisey

Prof. Dr. Şenay Yalçın

Bahçeşehir Eğitim Kurumları Mütevelli Heyeti Başkanı Enver Yücel

Doç.Dr. Selçuk Şirin (konuşmacı) ve Av. Seda Akço (solda)

Prof. Dr. Feridun Yenisey BAU Hukuk Kulübü Yönetim Kurulu ile

rütülmüştür. Oturumun ilk konuşmasını Türkiye'de İşçi Çocuklar Sorunu başlığı altında Melike Kökçızıl gerçekleştirmiştir. Sunumunda çalışan çocuklar ve çalışma koşullarını anlatan konuşmacımız ayrıyeten istatiki verilerle bizleri bilgilendirmiştir. Daha sonra Av. Murat Özveri konuşmasını yapmak üzere kürsüye gelmiştir. Sunumunda Meslek Eğitimi İş Hukuku alanında bizleri bilgilendirmiştir.

Bu sunumlar sonrasında seyircilerimize çay kahve ikramımız olmuştur. İkramımız sırasında yardım kuruluşu olan okulumuz küllüplerinden

Bi'Suluk Kulübü de yaptığı leziz yemeklerle seyircimizin damak zevkini zenginleştirmiştir.

Aradan sonra Çocukların İstismarı ve Aile İçerisinde Şiddet konusunu anlatmak üzere Prof.Dr. Mehmet Akif İnanıcı kürsüye çıkmıştır. Ardından yeni bir çocuk hakkı olarak Tüketim Topumu ve Çocuklar adı altında Prof.Dr. Şükrü Hatun sözü almıştır. Birinci günün son konuşmacısı olarak Doç. Dr. Selçuk Şirin Mülteci Çocuklar hakkında sunum yapmıştır.

MENTORA COLLEGE DERSLERİ

15 Ocak 2015 tarihinde Bahçeşehir Üniversitesi'nin Amerika Kampüsü olan Mentora College'a gelen Feridun Yenisey hocamızla üç günlük keyifli "Hukuk'a Giriş" konuşmaları gerçekleştirdik. Burada biz hazırlık öğrencilerine olayları hukuki açıdan değerlendirebilme yetisi kazandırabilmek için bizi beyin fırtınalarından geçiren hocamız, hepimiz için haberdar olmamızın faydalı olacağı çeşitli davalardan, bu davaların anayasaların oluşumuna katkılarından söz etti. Üç günlük dersimiz; ikinci gün bize katılan Prof. David Gottlieb ve Av. Phillis Cox ile daha da renklendi.

Prof. Dr. Feridun Yenisey ve Prof. Dr. David Gottlieb ile Mentora College Öğrencileri

İki günlük dersimize Gafgen Davası ile başladık. Gafgen Davası'nda incelediğimiz konu şüpheli ve sanığın susma hakkı üzerinden yürütüldü. İki farklı görüş olan "Sanık beyanı delildir. Herhangi bir delil zorla elde edildiği gibi, sanık da beyana icbar edilebilir." Ve " Sanık sorgusu savunma vasıtası Kabul edilir, kendisini savunmak için gerekiyorsa susma hakkını kullanabilir." görüşleri tartışıldı. Sonrasında Birleşik Krallık Davası olarak da anılan AIHM tarafından yürütülen McCan Davası konuşuldu. Bunlarla ilişkili gözüktüğüne alınan kişiye tanınan haklar, meşru savunma ve rıza kavramları hakkında tüm öğrenciler olarak fikir alışverişi yaptık.

Çok keyif aldığımız ilk hukuk dersimizden sonra ikinci gün iki değerli misafirimizi ağırladık. Prof. David Gottlieb ve Av. Phillis Cox . Feridun hocamızla Riley v. California davasını konuştuk ve tartıştık. Bu konuyla alakalı teknolojinin hukuka olumlu ve olumsuz çeşitli etkilerinden ve doğurduğu sonuçlardan bahsettikten sonra David hocamızla bilginin insanda doğuştan var olduğunu ancak bunların hatırlanmasıyla bilginin

anımsanıp yeniden elde edilebileceğini savunan Sokrates Yöntemi'nden bahsettik. Ardından Phillis Cox hocamız da öğrencilerin hukuk bilgisini, gerçek ilişkileri üzerinden sunacakları bir bilgi hizmeti sayesinde geliştirmelerini hedefleyen Klinik Hukuk Metodunu konuştuk . Tüm öğrencilerin hangi yöntemin daha faydalı bir hukuk eğitimi sağlayacağına yönelik fikir alışverişi yaptılar ve sonunda

ortak karar karma bir eğitim ile en çok verim alınarak eğitim yapılacağı yönünde oldu. Sonrasında Feridun hocamızla Robinson Davası ve bu davadan yola çıkılarak ortaya çıkan cep telefonuna el konulması ve incelenmesi özel hayata müdahale midir? Anayasada polis hakları nelerdir? Sorularına cevaplar aradık.

Üçüncü gün için Prof. Feridun Yenisey hocamızın bizden küçük bir isteği oldu. Hocamız beş ayrı hukuk öğrencisi adayına beş hukuki dava konusu dağıtıp gün bu davalardan bahsetmemizi istedi. Biz hukuk öğrencisi adayları için oldukça heyecan verici geçen hazırlık kısmının sonunda beş ayrı öğrenci Sokrates'in Savunması, Roma Hukuku(Corpus Juris Civilis), Fatih Sultan Mehmet ve Adalet, Dreyfus Davası ve Bozkurt-Lotus Davası konularını anlattı. Her bir konu sonunda Feridun hocamızla dava hakkında fikir alışverişi yapıp davalar farklı açılardan incelendi.

Ardından polis arama yapmasına yönelik senaryolar kurularak öğrencilerin senaryolar üzerinden yorum yapmaları ve bu sayede kendi kendilerine ve arkadaşlarıyla tartışıp olaylara başka açılardan bakmalarını keyifle deneyimledik. Çok keyifli geçen bu üç günün sonunda hepimizi bölümüne daha çok hayran bırakan Sayın Feridun Yenisey hocamızı ve değerli esi Dilek Yenisey'i uğurladık.

KİŞİ HÜRRIYETİNİN KORUNMASINA GETİRİLMİŞ BİR GÜVENCE OLARAK HABEAS CORPUS İLKESİ

"Anlamalıyız ki, Habeas Corpus bugün bir aldatmacadır diyorsak, daha derin bir özgürlük adına diyoruz; işte o özgürlüğü anlamaya, ona varmaya, onu gerçekleştirmeye çalışmalıyız."

J. P. Sartre

Jean Paul Sartre, günümüzden yaklaşık 70 sene önce, özgürlük adına haksızlıkla ve zorbalıkla savaşmayı yazarın sorumluluklarından saydığı yazısında, Habeas Corpus, tekin esenliği, politik özgürlük gibi ilkeleri 'düpedüz bir aldatmaca' olarak nitelendirir. Bugün bu kavramları aldatmaca olarak nitelendirmemiz mümkün olmasa dahi, kişi hürriyetlerini koruyucu tedbirlerin yeterliliğini tartışmak mümkün ve gereklidir.

Kişiyi kralın ve genel anlamıyla yürütmenin keyfi alkoymalarına yönelik koruyan ve 'vücudun senindir' şeklinde Türkçeye çevrilen Habeas Corpus terimi, esas kaynağını 1600'li yılların İngilteresi'nde bulur. Tacın siyasi iktidarının ilk defa sınırlandığı Magna Carta'da dahi izleri görülen Habeas Corpus kavramı, 'Petition of Right/Hak Bildirgesi' ve 'Charter of Liberties/Özgürlükler Şartı' ile Anglo Sakson hukukunda yerini sağlamlaştırmıştır. Kıta Avrupası hukukunda Habeas Corpus kurumu aynen bulunmamakla birlikte, kişi hürriyetlerini yürütmenin keyfi kısıtlamalarından koruma düşüncesi, devletlerin anayasa ve kanunlarınca güvence altına alınmış, ayrıca çeşitli uluslararası andlaşmalara da konu olmuştur.

'Vücudun senindir' kavramı kişinin yargıç huzuruna çıkmasına müsaa-de edilmesini ifade eder. Alıkonmanın meşruluğu, kişinin, alıkonulma sebepleriyle beraber mahkeme veya hakim önüne çıkmasına bağlıdır. Hakim huzuruna çıkmak Habeas Corpus'un temel şartı olsa dahi terimin kapsamı bundan çok daha geniştir. AIHS'nin 5. maddesinde tanımlanan hürriyet ve güvenlik hakkının, kısmen de adil yargılanma başlığının kapsamında değerlendirilebilecek bu ilkeye göre hukuka aykırı olarak özgürlüğü kısıtlanan bireyin derhal özgürlüğüne kavuşmasının sağlanması gereklidir. Bu kapsamda özgürlüğün oranısızca sınırlanması, kısıtlamanın kanuna ve hukuka aykırı olması gibi durumlarda da Habeas Corpus uygulama alanı bulacaktır. Kişi hürriyetinin sınırlandırılmasında Habeas Corpus ilkesi ışığında, başta AIHS'nin 5. maddesi olmak üzere günümüz mevzuatında ortaya konan çıkarımlar şunlardır:

1. Herkes kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına sahiptir.

Kişi hürriyeti ile kasıt, esasen, kişinin fiziksel hürriyetidir. Kişinin çeşitli mekanlar içerisinde serbestçe yer değiştirebilmesini ifade eder. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne göre özgürlükten yoksun bırakma bir kimsenin, kısıtlı bir alanda rızası dışında, ihmal edilemeyecek bir süre için tutulmasıdır. Kişi güvenliği ise, kişi hürriyetinin keyfi olarak kısıtlanmasının önlenmesi amacını güder.

2. Habeas Corpus, hukuken geçerli bir sebep olmaksızın alıkonan kişinin derhal salıverilmesini emreder.

Kişinin özgürlüğünün kısıtlanmasını gerektirecek hukuken geçerli sebebin sınırlarını iyi belirlemek gerekmektedir. Bugün bu belirleme Sözleşmenin 5. maddesinin 1. fıkrasında 6 bent halinde yapılmıştır. Bu maddenin ve Habeas Corpus'un temel amacı yukarıda da belirtildiği üzere kişinin hürriyetinin keyfi bir şekilde sınırlandırılmasını önlemektir. Dolayısıyla hürriyeti kısıtlayıcı sebeplerin daha önceden yetkili organca öngörülmüş olması beklenir. Kişi hürriyetinin kısıtlanmasında keyfiyetin önüne geçebilmek için hürriyetten yoksun bırakmanın yalnızca kanunun öngördüğü sebep ve usullerle yapılması gerekir. Kanunun öngördüğü sebepler istisnai ve sınırlı olmalı, dar yorumlanmalıdır. Hürriyetin kısıtlanması sebeplerinin sınırlı sayıda ve belirli olması devlet organlarının keyfi olarak suç yaratmasını önlemeye yöneliktir. Kişinin yakalanması, tutulması ve tutuklanmasının hukuka uygunluğundan söz edebilmek için bu işlemlerin ilgili kanunun öngördüğü sebep ve şekle uygun olmasının yanında, bu kanunun yoruma açık, muğlak ve başka bir temel hakkı ihlal edici nitelikte olmaması gerekmektedir. Ulusal hukuka lafzen uygun olduğu halde, yetkililerin kötü niyeti veya hilesi varsa, o olaydaki tutma keyfidir. Habeas Corpus ve daha sonraki düzenlemeler ile kişi özgürlüğünün sınırlandırılmasının bağımsız ve tarafsız bir yargıç güvencesine bağlanması bu sebeplerdir. Bu şartlarda yargıçların bağımsız ve tarafsız olup olmaması da ayrıca değerlendirilmesi gereken başka bir kriteri oluş-

turur. Tespit edilen hukuka uygunluk sebepleri bulunmaksızın tutulan kişi zaman kaybetmeksizin özgürlüğüne kavuşturulmalıdır.

3. Etkili bir hukuk yoluna başvurma

Özgürlüğünden mahrum bırakılmış bir kimsenin tutulmasının hukuki geçerliliğine süratle karar verebilecek ve hukuka aykırı tutulma halinde salınmasına hükmedebilecek bir makama başvuru hakkı bulunmaktadır. Bu kapsamda kişinin mahkeme huzuruna çıkarılmasını adil yargılanma hakkı altında da değerlendirmek mümkündür. İç hukukta başvurulması öngörülen yol, etkili, yeterli ve erişilebilir olmalıdır. Erişilebilirlik, kişilere açık, somut bir başvuru yolunun tanınmasını ifade eder. Yeterlilik ve etkililik ise makamın özgürlüğün kısıtlanması sebeplerinin meşruluğunu inceleme yetkisi ve bir ihlal görülmesi halinde bunun ortadan kaldırılmasına hükmedilmesi yetkisini kapsar.

4. Yargıç teminatı ve mahkemelerin bağımsızlığı

Yargı ve yargıç bağımsızlığını iki yönden ele almak gerekir. İlk olarak yargı, yasama ve yürütmeden ayrı, kendisine yasa ile verilmiş görevleri yerine getirirken bahsedilen organlardan emir, direktif veya tavsiye almayan ayrı bir erk olarak bulunmalıdır. İkinci yön ise, yargıç veya mahkemenin teker teker somut olaylarda, siyasi, etnik, kişisel ve özellikleri göz önünde bulundurmadan yalnızca yasaya ve vicdanlarına göre karar vermeleri gerekliliğidir. Yukarıda anılan yetkililerin kötü niyeti veya hilesi halinde hukuka aykırılık ve keyfilik bulunması durumu, yargıçların barındırabileceği kötü niyet veya hileyi de kapsamalıdır. Günümüzde hakim bağımsızlığına karşı esas tehlikenin yürütme organı kaynaklı olduğu düşünülmektedir. Bu sebeple hakimlerin özlük işleri yürütme organından bağımsız bir kurulca kararlaştırılmalı, hakimlere bağımsızlık teminatı sağlanmalıdır. Zaten Habeas Corpus'un temelinin kişinin hürriyetini, kralın yani yürütmenin insafından kurtarıp bağımsız ve adil olduğu düşünülen yargıca emanet etmek olduğu düşünüldürse yargıç bağımsızlığına verilen önemin büyüklüğü görülebilecektir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne göre, bir kimsenin tutulması öylesine ağır bir tedbirdir ki, bu tedbir ancak daha hafif tedbirlerin düşünüldüğü ama bireyin veya ilgili kişinin tutulmasını gerektirebilecek olan kamu yararının korunması bakımından yetersiz bulunduğu hallerde son çare olarak haklı görülebilir. Yukarıda sayılan hukuka uygunluk kriterlerinden de anlaşılacağı üzere özgürlükten mahrum bırakma çok istisnai ve özen gerektiren bir yaptırımdır. Böylesi bir yaptırımın bir organ, kurum veya kişinin keyfine bırakmayı önlemek adına pek çok kistas ve denetleme öngörülmüştür.

Bu mekanizmaların işlerliği hukukun üstünlüğüne bağlı bir idarenin varlığı ile mümkündür. Her hukuk düzeninde ve her dönemde yargıyı kendi arzu ve çıkarlarını yerine getirmede araç olarak gören yürütmelelere rastlamak ne yazık ki mümkündür. Bu noktada en başa dönmek gerekir belki de, Sartre'in yeni bir özgürlük arayışına giriştiği yere. Habeas Corpus'un politik düşünce özgürlüğü ya da politik özgürlük ilkelerinin bir anlamı olabilmemesi için ekonomik ve toplumsal planda daha toptan bir kurtuluş gerekmektedir. Bu kurtuluş ise ancak bir kişi ile milyon arasında fark gözetmeksizin özgürlük adına zorbalığa, hukuksuzluğa ve keyfiliğe karşı çıkmakla mümkündür.

“

Kişinin yakalanması, tutulması ve tutuklanmasının hukuka uygunluğundan söz edebilmek için bu işlemlerin ilgili kanunun öngördüğü sebep ve şekle uygun olmasının yanında, bu kanunun yoruma açık, muğlak ve başka bir temel hakkı ihlal edici nitelikte olmaması gerekmektedir.

”

PASSOLİG

Passolig, Türkiye’de Süper Lig ve 1. Lig maçlarına girmek için gerekli olan elektronik karttır. 31 Mart 2011 tarihinde kabul edilen 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlemesine Dair Kanun uyarınca Türkiye Futbol Federasyonu tarafından 14 Nisan 2014 tarihinden itibaren uygulamaya konmuştur.

Passoligle beraber maçlara girmek için gerekli olan kağıt biletler tamamıyla kaldırılmıştır. Kağıt biletler yerine ön yüzünde isim, soyisim ve TC kimlik numarası arka yüzünde ise fotoğraf bulunan bu kartlarla maçlara giriş sağlanmıştır. 6222 Sayılı kanunun amacı ‘müsabaka öncesinde, esnasında veya sonrasında spor alanları ile bunların çevresinde, taraftarların sürekli veya geçici olarak gruplar halinde buldukları yerlerde veya müsabakanın yapılacağı yere gidip ve geliş güzergâhlarında şiddet ve düzensizliğin önlenmesidir.’ olarak tanımlanmıştır. Ayrıca kartlar kişiye özel olduğundan stadyumlarda olası olay çıkması durumunda olay çık-

aran kişilerin daha kolay saptanması ve maçların daha rahat ve güvenli ortamlarda oynanması da amaçlanıyor. Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Kulübü olarak 26 Aralık Cuma günü 14:30 - 16:30 saatleri arasında ‘Sportif ve Hukuki Açından Passolig Uygulaması’ adı altında bir konferans düzenledik. Konferansımıza konuşmacı olarak Fenerbahçe Eski İdari Menajeri Volkan Ballı ve İstanbul Barosu Spor Hukuku Komisyon Başkanı aynı zamanda Spor Hukuku Entitüsü Başkan Yardımcısı Av.Hüseyin Alpay Köse’yi davet ettik. Konferansımız başlamadan önce ziyaretçilerimiz küçük bir kokteyl hazırladık.Umut Aras’ın mode-

Volkan Ballı ve Av. Hüseyin Ballı.

Volkan Ballı ve Av. Hüseyin Alpay ve seyirciler.

Bir öğrenci soru sorarken.

ratörliğünde gerçekleşen konferans süresince bazı taraftarlar açısından tepki gören Passolig uygulamasının gerekli olup olmadığını ve sürecini değerlendirdik. Konferansın son kısmında ise izleciyelerden gelen sorular yer aldı. Sorulardan bazıları ; Passolig uygulamasının özel hayata girip girmediği, taraftarların bu uygulamaya nasıl baktığı,bankalar açısından nasıl bir uygulama olduğu ve siyasi bir amaç güdüp gütmeyeceği şeklindeydi. Konferans bitiminde Sn.Volkan Ballı, Sn. Hüseyin Alpay Köse ve diğer üniversitelerden davet ettiğimiz arkadaşlarımızla beraber D Terasta çay eşliğinde tatlı bir sohbet ettik.

HUKUKİ YÖNÜYLE TAŞIYICI ANNELİK

Yardımcı üreme tıbbi teknolojilerinden olan kiralık annelik konusunu detaylı yönden ele almadan önce, bu kavrama ilişkin hukuki problemlerin daha net anlaşılması için açıklık getirilmesi gereken bir üst başlık olarak “üreme hakkı”nın incelemek yerinde olacaktır. Bu hak, sınırlandırılması gerekliliği ve –varsa- sınırları yönünden dünyanın çeşitli bölgelerinde çeşitli tartışmalara neden olmuş bir olgudur.

En genel anlamıyla üreme hakkı, çocuk sahibi olma veya olmama hakkını ifade eden bir özgürlüktür. Üreme hakkı, irade özerkliği, insan onuru gibi çok temel hukuk ilkeleriyle ve yaşam hakkı, özel yaşama saygı, vücut dokunulmazlığı gibi uluslararası bir çok sözleşmede de koruma altına alınmış haklarla da yakından ilişkili hatta bir çoğunu kapsayıcı olduğundan pek çok hukukçu (Jonathan Herring) tarafından da mutlak bir hak olarak nitelendirilmiştir.

Burada devletin konumu, üremeyi engellememe veya üremeye zorlamama şeklinde müdahale etmemek olduğundan, bu hak negatif statü haklarındandır denebilir. Bunun yanında, her ne kadar çocuk sahibi olup olmamaya karar vermek bireyi ilgilendiren mahrem bir alan olsa da, nüfus politikaları kapsamında çocuk sahibi olmaya ilişkin teşvikleri, bunlar sosyal devlet anlayışı içerisinde değerlendirilebileceğinden, hak ihlali olarak nitelendirmek yerinde olmayacaktır.

Bu noktada Çin ve Hindistan örneklerinde kadının kürtaja ve hatta kısırlığa zorlanması hususları elbette ki sosyal devlet anlayışı bağlamında ele alınamaz ve birer hak ihlali teşkil ederler.

Üreme hakkının ürememe özgürlüğü alt başlığına gelecek olursak da, burada bir çocuk sahibi olmamayı seçmek anlamındaki özgürlükten bahsedilir. Hamile kalmama yöntemlerini gözetmek veya kısırlığı tedavi ettirmemek bu kapsama girerken, hamile kaldıktan sonra kürtaja karar vermek hususu etik anlamda da tartışmaya açık ve hukuki yönden de, gerek anne ve çocuğun yaşam haklarının kısıtlanması, annenin vücut bütünlüğü ile doğma şartına bağlı olarak bazı haklar tanınmış hukuk süjesi olan ceninin menfaatleri gibi çok daha geniş açılardan ele alınan ve bu yazının konusu dışında kalan bir meseledir.

Üreme hakkı, 1968 Uluslararası İnsan Hakları Konferansı’nda alınan Tahran Bildirisi’nde, BM Nüfus Kalkınma Uluslararası Konferansı ve Kadına Karşı Her Biçimiyle Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi’nde bir “hak” olarak tanınmış olup, ayrıca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından da , Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 8. Maddesi’nde düzenle-

nen özel yaşama ve aile hayatına saygı kapsamında değerlendirilmiştir. (Evans v. The United Kingdom, E: 6339/05, prg: 57).

Buradan aralık üreme hakkı, doğal yollarla üremeyi kapsadığı gibi, doğal olmayan ‘artifisiyel inseminasyon’ denen yapay dölleme teknikleri ile meydana gelecek üremeyi de kapsar.

Bugün, dünyanın %15’inin faydalandığı yöntemler olarak yardımcı üreme teknolojileri, doğal yollarla çocuk sahibi olamayan bir çok çiftte ümit ışığı olmuş, bununla birlikte, evli olmadan ve/veya cinsel ilişkide bulunmadan çocuk sahibi olmak isteyenler ile eşcinsellere de ebeveyn olma olanağı tanımıştır. Kısırlığa çare olarak üretilen bu teknolojiler, standart tüp bebek uygulaması dediğimiz “in vitro fertilizasyon”, embriyo bağıışı, yumurta bağıışı, sperm bağıışı ve kiralık annelik şeklinde başlıklara ayrılabilir. Her biri hayli geniş kapsamlı olan bu konulardan yazı konusunu teşkil edecek olan taşıyıcı anneliğin kısaca nasıl vuku bulduğu üzerinde durarak, ardından uygulama açısından gündeme getirdiği hukuki problemler bağlamında konuyu ele almayı uygun görüldü.

Taşıyıcı Annelik

Genellikle evli bir çiftten alınan yumurta ve spermin tüpte döllendirilmesi sonucu oluşan embriyonun ücretli veya gönüllü olarak başka bir kadının rahmine yerleştirilmesi sonucu hamile kalan ve bebeği doğuran kadına kiralık anne denir.

Kiralık Annelik Sözleşmesi

İlride detaylarıyla bahsedileceği üzere kiralık annelik sözleşmesi ya da taşıyıcı annelik uygulamasına başvurmak çeşitli sebeplerden ileri gelebilir. Bunların başında yumurta sahibi annenin rahminin çocuk doğurmaya elverişli olmaması, annenin rahimsiz olması ya da yumurtalıklarıyla ilgili başka sağlık sorunları olmak üzere, sırasıyla psikolojik ve estetik nedenler gelir.

Kiralık annelik sözleşmenin hukuki niteliğine bakalım olursak, ilkin ikili bir ayrıma gitmek gerekir. Birinci ihtimalde taşıyıcı anne çocuğu doğurduktan sonra onu çiftte teslim eder ve çocuk, onu sipariş eden biyolojik kök hücre sahibi anne babanın nüfusuna kaydedilir. İkinci ihtimalde ise, çocuk doğar, annesi taşıyıcı annedir. Ancak daha sonra sipariş veren çift evlatlık verilir.

Kiralık annelik sözleşmesi, Borçlar Hukuku anlamında ele alındığında, her iki tarafa da borç yükleyen tam iki taraflı sözleşmeler kapsamına girer. İngiltere ve Ameika’nın bazı eyaletlerinde geçerli olan bu sözleşmenin sipariş veren çift tarafının yükümlülükleri (ya da sözleşmeden doğan borçları) şu şekilde sıralanabilir: sözleşme ivaz karşılığında bunun ödenmesi ve kiralık annenin hamilelik ve doğum masraflarının karşılanması. Taşıyıcı annenin borçları ise, yapay döllemenin gerçekleşmesi ile embriyonun rahmine yerleştirilmesine rıza gösterme, hamilelik sürecinde sağlığına özen gösterme, doğumu gerçekleştirme ve doğumdan sonra çocuğu sipariş eden anne-babaya teslim etme şeklinde belirlenebilir. Ancak, doktrinde mutabık olunan görüş, çocuğu teslim borcunun bir ek-sik borç olduğu yönündedir. Yani, taşıyıcı anne bebeği teslim etmek istemediği takdirde buna zorlanamayacak ve ifası için dava edilemeyecektir.

Türk Hukuku’nda Durum

Türkiye Cumhuriyeti’ndeki uygulamalara baktığımızda ise, ne taşıyıcı annelik hukuki anlamda izin verilen bir uygulamadır, ne de kiralık annelik sözleşmesinin geçerliliğinden söz edilebilir.

Sistemati bir şekilde başlamak gerekirse, öncelikle bu sözleşmenin Türk Hukuku’nda hangi hükümlere aykırılık teşkil ettiğinden yola çıkarak basamak basamak devam etmek uygun olacaktır.

“4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu Madde 23

B. Kişiliğin korunması

1. Vazgeçme ve aşırı sınırlamaya karşı

Kimse, hak ve fiil ehliyetlerinden kısmen de olsa vazgeçemez.

Kimse özgürlüklerinden vazgeçemez veya onları hukuka ya da ahlaka aykırı olarak sınırlayamaz.

Yazılı rıza üzerine insan kökenli biyolojik maddelerin alınması, aşılması ve nakli mümkündür. Ancak, biyolojik madde verme borcu altına girmiş olandan edimini yerine getirmesi istenemez; maddi ve manevi tazminat isteminde bulunulamaz.”

Dontrinde, verilen maddenin ilk ve ikinci fıkralarında düzenlenen hak ve fiil ehliyetinden vazgeçememe ile özgürlüklerin hukuka aykırı olarak sınırlanamayacağı bahsi, kiralık annelik sözleşmesinde, rahmini kiraya veren annenin çocuğundan vazgeçmesi, hamilelik olgusunun akdi bir yükümlülük haline getirilmesi gibi mevzuatla birlikte ele alındığında,

böyle bir sözleşmeyi gerçekleştirmek taşıyıcı anne açısından özgürlüklerinden vazgeçmek ve ehliyetlerini kısıtlamak anlamına gelir, şeklinde yorumlanmaktadır.

Bir başka açıdan bakıldığında ise,

“6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Madde 17

11. Kesin hükümsüzlük

Kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkânsız olan sözleşmeler kesin olarak hükümsüzdür.

Sözleşmenin içerdiği hükümlerden bir kısmının hükümsüz olması, diğerlerinin geçerliliğini etkilemez. Ancak, bu hükümler olmaksızın sözleşmenin yapılmayacağı açıkça anlaşılırsa, sözleşmenin tamamı kesin olarak hükümsüz olur.”

maddesi karşımıza çıkar. Söz konusu anlaşma gereği, her ne kadar asıl amaç çocuk sahibi olmak da olsa, bedel karşılığı çocuk doğurmak ya da kısaca ‘rahim kiralamak’ insan bedeninin ticarileştirilmesi ve kadın vücudunun aşığılanması şeklinde ele alınıp ahlaka ve kamu düzenine aykırı görülmekte, aynı şekilde söz konusu sözleşmenin konusu, diğer ismiyle ‘edimi’ bir insan olduğu için, kişilik haklarıyla beraber bunun da insan onuru gibi çok yüksek tutulan ve bir çok uluslararası belgeyle de korunan bir ilkeyi, bir değeri ihlal ettiği, ona halel getirdiği şeklinde ele alınarak, kiralık annelik anlaşmaları Türk Medeni Kanunu’nun 27. Maddesine aykırılık teşkil etmektedir.

Diğer basamakta, aynı maddenin yine aynı fıkrasında geçen ‘kanunun emredici hükümlerine aykırılık’ karşımıza çıkmaktadır. Burada ise mevzuatımızda bu sözleşmeye cevaz vermeyen ya da onu açıkça yasaklayan hükümler kapsama alanı içinde değerlendirilebilir.

“4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu Madde 282

İKİNCİ KISIM : HİSİMLİK

BİRİNCİ BÖLÜM : SOYBAĞININ KURULMASI

BİRİNCİ AYIRIM : GENEL HÜKÜMLER

A. Genel olarak soybağının kurulması

Çocuk ile ana arasında soybağı doğumla kurulur.

Çocuk ile baba arasında soybağı, ana ile evlilik, tanıma veya hakim hükmüyle kurulur.

Soybağı ayrıca evlat edinme yoluyla da kurulur.”

Bu maddeden de anlaşılacağı üzere Türk Hukuku’nda Roma Hukuku’ndan gelen bir geleneğin eseri olarak, ‘mater semper certa es’ yani ‘anne her zaman bellidir’ ilkesi benimsenmiştir. Çocuk ile ana arasındaki soybağının doğumla kurulması bizim hukukumuzda aksi kanıtlanmaz bir karedir. Bu anlamda, annenin nüfusa çocuğu doğuran değil de ona yumurtasını veren anne olarak yazılacağına ilişkin düzenlemeler içeren

hükümler, bu ilkenin aksini kararlaştırmak anlamına geleceğinden kesin hükümsüzlük yaptırımına tabi olacaklardır. Kaldı ki,

“5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Madde 231:

Çocuğun soybağını değiştirme

Bir çocuğun soybağını değiştiren veya gizleyen kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

Maddesinde de açıkça görüldüğü üzere bu husus cezaya dahi bağlanmıştır.

Kanunlarımızdaki diğer emredici hükümlerle devam edecek olursak:

“4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu Madde 309-310

V. Ana ve babanın rızası

1. Şekil

Evlat edinme, küçüğün ana ve babasının rızasını gerektirir.

Rıza, küçüğün veya ana ve babasının oturdukları yer mahkemesinde sözlü veya yazılı olarak açıklanarak tutanağa geçirilir.

Verilen rıza, evlat edinilenlerin adları belirtilmemiş veya evlat edinilenlerin he-nüz belirlenmemiş olsa dahi geçerlidir.

2. Zamani

Rıza, küçüğün doğumunun üzerinden altı hafta geçmeden önce verilemez.

Rıza, tutanağa geçirilme tarihinden başlayarak altı hafta içinde aynı usulle geri alınabilir.

Geri almadan sonra yeniden verilen rıza kesindir.”

İfadeleri de bize kiralık annelik sözleşmesinin akdedilme ihtimallerinden biri olan, doğumdan sonra evlatlık verme şeklinin de yasaya aykırı olduğunu göstermektedir. Zira böyle bir anlaşmayla çocuğun verileceğine dair bir ön muvafakatname, doğumdan en az altı hafta geçmesi şartını düzenleyen medeni kanunun yukarıdaki maddesine aykırıdır.

Sözleşmenin Türk Hukuku'na aykırı olduğuna ilişkin diğer düzenlemeleri şu şekilde sıralayabiliriz:

“Üremeye Yardımcı Tedavi Merkezleri Yönetmeliği

Madde 1

(19 Kasım 1996 yayım tarihli Yönetmelik ile değişik) Bu Yönetmeliğin amacı; çocuk sahibi olmayan evli çiftlerden tibben uygun görülenlerin üremeye yardımcı tedavi metodları vasıtasıyla çocuk sahibi olmalarının sağlanması için, bu uygulamanın esaslarını, bu uygulamayı yapacak merkezlerin açılması, çalışması ve denetlenmesi ile ilgili usul ve esasları, bunların bağlı olduğu kamu kurum ve kuruluşlarının, gerçek kişilerin, özel hukuk tüzel kişilerin uymakla mükellef olduğu hususları düzenlemektir.

Madde 4

(11 Ocak 1998 yayım tarihli Yönetmelik ile değişik) Aksi belirtilmedikçe bu

yönetmelikte geçen;

a) Bakanlık: Sağlık Bakanlığı'nı,

b) Bakan: Sağlık Bakanı'nı,

c) Komisyon: Üremeye Yardımcı Tedavi Yöntemleri Bilim Komisyonu'nu

d) Genel Müdürlük : Bakanlığın Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü'nü,

e) Genel Müdür : Bakanlığın Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürü'nü,

f) Üremeye yardımcı tedavi yöntemleri: Anne adayının yumurtası ile kocanın spermını çeşitli yöntemlerle döllenmeye daha elverişli hale getirerek, gerektiğinde vücut dışında döllenmesini sağlayıp, gametlerin veya embriyonun anne adayının genital organlarına transferini ifade eden ve modern tıpta bir tıbbi tedavi yöntemi olarak kabul edilen uygulamaları

g) Merkez: Genel olarak üremeye yardımcı tedavi yöntemleri uygulanan merkezleri,

h) Özel Merkez : Üremeye yardımcı tedavi yöntemlerinin uygulandığı ve gerçek kişilere veya özel hukuk tüzel kişilerine ait olan merkezlerini, ifade eder.

Madde 17

(08 Temmuz 2005 yayım tarihli Yönetmelik ile değişik) Bu yönetmelik ile gösterilen vasıf ve şartlarda olmayarak izin belgesi veya ruhsatname alınmadan tabipler ve diğer şahıslar tarafından ÜYTE uygulamak için özel yerler açılması veya oturdukları yerlerin bir bölümünün bu uygulamaya tahsis edilmesi; kendilerine ÜYTE uygulanacak adaylardan alınan yumurta ve sperm ile elde edilen embriyoların bir başka maksatla veya başka adaylarda, aday olmayanlardan alınanların da adaylarda kullanılması ve uygulanması ve bu yönetmelikte belirtilenlerin dışında her ne maksatla olursa olsun bulundurulması, kullanılması, nakledilmesi, satılması yasaktır. Bu yasağa ve bu yönetmelik hükümlerine uymadığı tespit edilenlerin faaliyetleri Bakanlıkça durdurulur.

EK: 2

HASTA SEÇİM KRİTERLERİ

ÜYTE uygulanacak olanları;

1- Evli çift olması,

2- Sadece kendilerine ait üreme hücrelerinin kullanılması,

3- Evli çiftlerin bu Yönetmelik'te öngörülen tedavi yöntemleri dışındaki mevcut tedavi yöntemleri ile çocuk sahibi olmadıklarının belgelenmiş bulunması.”

Bu yönetmeliği kısaca yorumlayacak olursak, birinci maddesindeki evli çiftler ibaresinden, yardımcı üreme tıbbi teknolojilerinden yalnızca 'in vitro fertilizasyon' ya da halk dilindeki adıyla 'tüp bebek' uygulamasına

müsaade edildiğini (tabii yine evli çiftler arasında gerçekleşmek kaydıyla) çıkarabiliriz. Dördüncü maddenin f bendinden ise, anne yumurtasının anne rahmine yerleştirilmesi şeklindeki tekrara yer veren vurgulu ifadeden, taşıyıcı anneliğin zımnen reddedildiği anlaşılmaktadır. Yine, ikinci ekteki evli çiftlerin yalnızca kendilerine ait üreme hücreleriyle bu uygulamaların gerçekleştirilebilecek olması ifadesi, farklı bir rahme rahim sahibinin olmayan üreme hücreleriyle döllenmiş embriyonun naklini düzenleyen taşıyıcı annelik sözleşmesinin aykırı olduğu bir düzenleme olarak karşımıza çıkmaktadır. Son olarak, ilgili yönetmeliğin on yedinci maddesi, eşlerden alınan sperm ve yumurtaların başka adaylarda kullanılması ve biyolojik hücrelerin satışı yasaklayan kesin hükümüyle yine ismen belirtmemiş de olsa bireyleri taşıyıcı annelik uygulamasından men etmiştir.

Bu şekilde, Medeni Kanun 23. ve Borçlar Kanunu 27. Maddelerinden alarak, kanunlara, ahlaka ve dolayısıyla hukuka aykırılık sebepleri ele alınmak suretiyle, kiralık annelik sözleşmesinin Türk Hukuku'nda batıl olduğu gösterilmiş oldu.

Bu bağlamda, konu üzerindeki hukuki tartışmaları soybağına ilişkin hükümler çerçevesinde değerlendirmek yerinde olacaktır:

Soybağı Problemleri ve İlişik Görüşler

Öncelikle, yukarıda bahsedilen Türk Medeni Kanunu'nun 282. Maddesinin ifade ettiği 'çocuk ile ana arasındaki soybağı doğumla

kurulur' hükmüne dönecek olursak, kiralık annelik sözleşmesinin zaten kesin hükümsüz olduğu hukukumuzda, her hangi bir taşıyıcı annelik uygulaması söz konusu olduğunda, yumurta sahibi annenin çocuk üzerinde bir hak iddia edemeyeceği ortadadır. Kanunumuz, anneye ilişkin 'tanıma' veya 'soybağının reddi' gibi müesseseleri de tanımadığından, ne sipariş eden annenin çocuğunu tanıması, ne de onu doğuran taşıyıcı annenin 'soybağının reddine' gitmesi mümkündür.

Bu alternatifli problemleri, pozitif hukuk açısından devam ettirecek olursak, ilkin karşımıza velayet meselesi gelmektedir. Zira, soybağına sahip olmayan anne velayet talep edemeyecek, bununla beraber taşıyıcı anne de, istese de üzerindeki velayet hakkının doğurduğu mükellefiyetlerden muaf olamayacaktır.

Bu hususu takiben, taşıyıcı annenin evli olduğu varsayımında, kocası, babalık karinesi hükümlerince, sipariş eden çiftin çocuğunun kanunen babası olacak, ve karine babası her hangi bir red davası açmadığı takdir-

de de, çocuğun gerçek babası, onu tanıyamayacaktır.

Burada, Haluk Nami Nomer,

“4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu Madde 17

IV. Hısımlık

1. Kan hısımlığı

Kan hısımlığının derecesi, hısımları birbirine bağlayan doğum sayısı ile belli olur.

Biri diğerinden gelen kişiler arasında üstsoy-altsoy hısımlığı; biri diğerinden gelmeyip de, ortak bir kökten gelen kişiler arasında yansoy hısımlığı vardır.”

hükümlerini kendine dayanak alarak, yumurta sahibi annenin de gerçek anne olarak kabul edilebileceğine işaret etmekte ve gerek onun gerekse taşıyıcı annenin tarafından bu hususun açılacak davalarla tespit edilmesine olanak sağlanması gerektiği görüşünü benimsemektedir. Ona göre, davaların sonucunda da, babalığa ilişkin ayrı davaya ve hatta tespite gerek kalmadan, çocuğun sperm sahibi babaya da bağlanması mümkün olmalıdır.

Yine, Hüseyin Hatemi ve Rona Se-rozan'a göre, her ne kadar pozitif hukuk yani mevzuat hükümleri gereği çocuğu doğuranın gerçek anne olması karinesi kabul ediliyor olsa da, yine hukukumuzda düzenlenen miras ve evlenme yasağına ilişkin hükümler gereğince, yumurta sahibi annenin de çocukla arasında hiçbir bağ kabul edilmemesi ilgili kanun-

ların amaçlarıyla bağdaşmaz. Bu takdirde, her iki kadın da anne kabul edilip, her ikisi de çocuğa miras bırakıp ona mirasçı olabilmeli, aynı şekilde, her iki kadının kendileri, eşleri, çocukları ve kardeşleri ile anne babaları ve bahsi geçen iki anneli çocuk arasında evlilik yasak olmalıdır. Velayete ilişkin hükümlere gelindiğinde ise, hakim, çocuğun menfaatini göz önünde bulundurarak, onun hangi annede kalması gerektiğine karar vermelidir.

Son olarak Altunkaya, kanuna alternatif her türlü öneriyi redderken, hükümlerin açık olduğunu ve batıl olan sözleşme ve yasak olan bir uygulamanın sonuçlarının mevzuatta düzenlenmediği gerekçesiyle, soybağına, velayete, mirasa ilişkin hükümlerin de ancak varolanlar üzerine bina edilebileceğine vurgu yaparak, yumurta sahibi annenin anneliğini reddederken, çocuk onun nüfusuna yazılmış olsa dahi, bunu basit bir kü-tükte düzeltme işlemiyle yeniden taşıyıcı anneye geçmesinin mümkün olduğunu altını çizerek.

Bedel karşılığı çocuk doğurmak ya da kısaca 'rahim kiralamak' insan bedeninin ticarileştirilmesi ve kadın vücudunun aşağılanması şeklinde ele alınıp ahlaka ve kamu düzenine aykırı görülmektedir.

27-28 NİSAN İÇ GÜVENLİK PAKETİ SEMPOZYUMU

Kültür Üniversitesi Hukuk Kulübü ve BAU Hukuk Kulübü Yönetim Kurulları

17 Şubat'ta hükümet tarafından TBMM Genel Kurul gündemine getirilen İç Güvenlik Paketi, 1.5 ay süren ve Kurul'da kavgalara dahi yol açan görüşmelerden sonra yasalaşmıştır. Paket, Polis devleti yaratmaya yönelik düzenlemeler içerdiği gerekçesi ile yoğun bir biçimde eleştirilmiş, Genel Kurul salonunda eylem, kavga, protesto ve sloganlar eşliğinde günlerce tartışılmıştır. Özellikle toplumsal eylemlerde polisin müdahale yetkisini arttıran düzenleme, "gözaltı sürelerinin arttırılması", "polis arama yetkisi", "önleyici gözaltı", "jandarmaya siyasi müdahale" başlıklarındaki tartışmalar basında ve kamuoyunda da geniş yer bulmuştur.

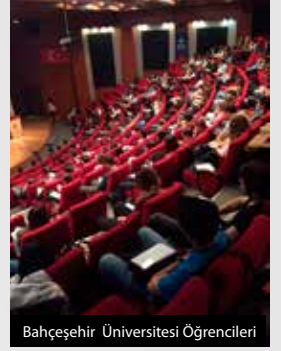
Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Kulübü olarak, oldukça büyük tartışmalara yol açan bu düzenlemeyi Kültür Üniversitesi Hukuk Kulübü ile ortak olarak ele aldık. Bu ortaklıktaki amaç, iki kulüp arasındaki iletişimi ve işbirliğini güçlendirmek, ilerleyen zamanlardaki güçlü ortaklıklara adım atmak ve bunun yanında kamuoyunda büyük yer tutan Yasa'yı farklı yönleri ile katılımcıların önüne sermekti. Bu amaç doğrultusunda İç Güvenlik Paketi, Ceza Hukuku, İdare Hukuku, kollukla olan ilgisi, sivil toplum kuruluşlarının ve farklı baro gruplarının bakışı ve medya mensuplarının görüşü ile, alanında uzman konumacıların katılımıyla başta Hukuk Fakültesi öğrencilerinden oluşan geniş katılımcı kitlesinin önünde tartışmaya açıldı.

Sempozyumun ilk günü Bahçeşehir Üniversitesi Beşiktaş Kampüsünde Sn. Ahmet Yayla'nın başkanlığında, Sn. Feridun Yenisey ve Sn. İdris Güzel'in tebliğleri ile başladı. Bu oturumda esasen Yasa'nın getirdiği değişiklikler ve çeşitli kolluk yasalarıyla ilgili yanları, olumlu veya olumsuz olabilecek muhtemel sonuçları ile incelendi.

Sonraki oturumda, İç Güvenlik Yasası'nın doğrudan muhatabı konumun-

(sağdan) Tarık Toros, Yard.Doç.Dr. Remziye Köse Özelci ve Recep Yaşar

Bahçeşehir Üniversitesi Öğrencileri

da bulunan dernek ve sivil toplum kuruluşlarına söz verildi. İnsan Hakları Derneğinden Sn. Zeynep Ceren Boztoprak, Çarşı Grubundan Sn. Derviş Yıldız ve Sosyal Politikalar, Cinsiyet Kimliği ve Cinsel Yönelim Çalışmaları Derneğinden Sn. Rozerin Seda Kıp, Sn. Serkan Köybaşı başkanlığındaki oturumda geçmiş tecrübelerden, yaşanmışlıklardan yola çıkarak, yapılan değişikliklerle meydana gelebilecek muhtemel senaryoları gözler önüne serdiler.

Sempozyumun ikinci günü Kültür Üniversitesi Şirinevler Kampüsünde gerçekleşti. Günün ilk oturumunda söz, farklı baro gruplarındaydı. Önce İlke Çağdaş Avukatlar Grubundan Sn. Hasan Kılıç, Özgürlükçü Hukukçular Avukatlar Grubundan Sn. Fırat Epözdemir, Hukukun Üstünlüğü Platformundan Sn. Abdullah Arar ve Çağdaş Avukatlar Grubundan Sn. Can Atalay, Sn. Özge Sırma başkanlığında yürüyen oturumda avukatların

söz konusu yasaya bakışını aktardılar. Konuşmacıların yer yer tartıştığı, yer yer aynı fikri paylaştığı bu oturum, uygulamaların bakışını ilk elden yansıttığı için oldukça önemliydi.

Sempozyumun son oturumunda Yasa, medya mensuplarının bakışı ile ele alındı. Sn. Remziye Köse Özelci'nin başkanlığını yürüttüğü ve Sn. Recep Yaşar ile Sn. Tarık Toros'un fikirlerini aktardığı bu oturumun ana konusu 'ifade özgürlüğüne olan etkisi bakımıyla İç Güvenlik Paketi' idi. Getirilen düzenlemeler, medya mensuplarına kişilerin ve basın ifade özgürlüğüne olabilecek etkileri bakımından incelendi.

Aylardır hakkında herkesin söz söylediği İç Güvenlik Yasasının tüm doğrularıyla ve yanlışlarıyla katılımcıların bilgisine objektif olarak sunulduğu bu sempozyumla, BAU Hukuk Kulübü ve İKÜ Hukuk Kulübü arasında da çok değerli bir ortaklık başlamıştır.

Bau Hukuk Kulübü Başkanı Ayşe Gizem Acar, Prof. Dr. Feridun Yenisey, Yard.Doç.Dr. Ahmet Yayla ve Emniyet Müdürü İdris Güzel

POLİS VAZİFE VE SALÂHIYET KANUNU, JANDARMA TEŞKİLAT, GÖREV VE YETKİLERİ KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

Kanun No. 6638 Kabul Tarihi: 27/3/2015

MADDE 1- 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununun 4/A maddesinin altıncı fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan "Ancak bu" ibaresi "Bu" şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

"Ancak, el ile dıştan kontrol hariç, kişinin üstü ve eşyası ile aracının dışından bakıldığında içerisi görünmeyen bölümlerinin aranması; İçişleri Bakanlığı tarafından belirlenecek esaslar dâhilinde mülki amirin görevlendireceği kolluk amirinin yazılı, acele hâllerde sonradan yazıyla teyit edilmek üzere sözlü emriyle yapılabilir. Kolluk amirinin karan yirmi dört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Bu fıkra kapsamında yapılan araç aramalarına ilişkin olarak kişiye, arama gerekçesini de içeren bir belge verilir."

MADDE 2- 2559 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş ve aynı fıkra da yer alan "Yakalar ve gerekli kanuni işlemleri yapar." ibaresi "eylemin veya durumun niteliğine göre; koruma altına alır, uzaklaştırır ya da yakalar ve gerekli kanuni işlemleri yapar." şeklinde değiştirilmiştir.

"H) Başkalarının can güvenliğini tehlikeye düşürenleri,"

MADDE 3- 2559 sayılı Kanunun 15 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Polis; müşteki, mağdur veya tanık ifadelerini, talepleri hâlinde ikamet ettikleri yerlerde veya işyerlerinde de alabilir. Bu fıkranın kapsamı ile uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca belirlenir."

MADDE 4- 2559 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendine "basınçlı" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve/veya boyalı" ibaresi ve aynı maddenin yedinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

"d) Kendisine veya başkalarına, işyerlerine, konutlara, kamu binalarına, okullara, yurtlara, ibadethanelere, araçlara ve kişilerin tek tek veya toplu halde bulunduğu açık veya kapalı alanlara molotof, patlayıcı, yanıcı, yakıcı, boğucu, yaralayıcı ve benzeri silahlarla saldıran veya saldırıya teşebbüs edenlere karşı, saldırıyı etkisiz kılmak amacıyla ve etkisiz kılacak ölçüde,"

MADDE 5- 2559 sayılı Kanunun ek 7 nci maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan "yirmidört

saat" ibaresi "kırk sekiz saat" şeklinde, üçüncü ve dokuzuncu fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yetkili ve görevli hâkim, Ankara ağır ceza mahkemesi üyesidir."

"Bu maddede yer alan faaliyetlerin denetimi; sıralı kurum amirleri, mülki idare amirleri, Emniyet Genel Müdürlüğü ve ilgili bakanlığın teftiş elemanları tarafından yılda en az bir defa yapılır. Bu faaliyetler Başbakanlık Teftiş Kurulu tarafından da denetlenebilir. Bu kapsamda yapılan denetimlerin sonuçları bir rapor hâlinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Güvenlik ve İstihbarat Komisyonuna sunulur."

MADDE 6- 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun ek 5 inci maddesinin birinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan "yirmidört saat" ibaresi "kırk sekiz saat" şeklinde, ikinci ve sekizinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yetkili ve görevli hâkim, Ankara ağır ceza mahkemesi üyesidir."

"Bu maddede yer alan faaliyetlerin denetimi; sıralı kurum amirleri, mülki idare amirleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve ilgili bakanlığın teftiş elemanları tarafından yılda en az bir defa yapılır. Bu faaliyetler Başbakanlık Teftiş Kurulu tarafından da denetlenebilir. Bu kapsamda yapılan denetimlerin sonuçları bir rapor hâlinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Güvenlik ve İstihbarat Komisyonuna sunulur."

MADDE 7- 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine "Ateşli silahlar veya" ibaresinden sonra gelmek üzere "havai fişek, molotof ve benzeri el yapımı olanlar dâhil" ibaresi ve "zincir" ibaresinden sonra gelmek üzere", demir bilye ve sapan" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 8- 2911 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Toplantı ve gösteri yürüyüşlerine;

a) Ateşli silahlar veya havai fişek, molotof ve benzeri el yapımı olanlar dâhil patlayıcı maddeler veya her türlü kesici, delici aletler veya taş, sopa, demir ve lastik çubuklar, boğma teli veya zincir, demir bilye ve sapan gibi bereleyici ve boğucu araçlar veya yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı eczalar veya diğer her türlü zehirler veya her türlü

sis, gaz ve benzeri maddeler taşıyarak veya kimliklerini gizlemek amacıyla yüzlerini tamamen veya kısmen bez vesair unsurlarla örterek katılanlar iki yıl altı aydan dört yıla kadar,

b) Yasadışı örgüt ve topluluklara ait amblem ve işaret taşıyarak veya bu işaret ve amblemleri üzerinde bulunduran üniformayı andırır giysiler giyerek katılanlar ile kanunların suç saydığı nitelik taşıyan afiş, pankart, döviz, resim, levha, araç ve gereçler taşıyarak veya bu nitelikte sloganlar söyleyerek veya ses cihazları ile yayınlamak katılanlar altı aydan üç yıla kadar, hapis cezası ile cezalandırılırlar."

MADDE 9- 2911 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"Rücu

EK MADDE 1- Şiddet olaylarının yaygınlaşarak kamu düzeninin ciddi şekilde bozulmasına yol açabilecek toplumsal olaylarda kamu mallarına verilen zararlar ile gerçek ve tüzel kişilerin mallarına verilen zararların Devlet tarafından karşılanması hâlinde, ilgili idare ödeme nedeniyle genel hükümlere göre sorumlulara rücu eder. Bu Kanun kapsamındaki rücu istemine ilişkin zaman aşımı süreleri bir kat artırılarak uygulanır."

MADDE 10- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi yürürlükten kaldırılmış ve aynı maddeye bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Terör örgütünün propagandasına dönüştürülen toplantı ve gösteri yürüyüşlerinde, kimliklerini gizlemek amacıyla yüzünü tamamen veya kısmen kapatılanlar üç yıldan beş yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Bu suçlu işleyenlerin cebir ve şiddete başvurmaları ya da her türlü silah, molotof ve benzeri patlayıcı, yakıcı ya da yaralayıcı maddeler bulundurmaları veya kullanmaları hâlinde verilecek cezanın alt sınırı dört yıldan az olamaz."

MADDE 11- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 188 inci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(4) a) Yukarıdaki fıkralarda belirtilen uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin eroin, kokain, morfin, sentetik kannabinoid ve türevleri veya bazmorfin olması,

b) Üçüncü fıkradaki fillerin; okul, yurt, hastane, kışla veya ibadethane gibi tedavi, eğitim, askerî ve sosyal amaçla toplu bulunulan bina ve tesisler ile bunların varsa çevre duvarı, tel örgü veya benzeri engel veya işaretlerle belirlenen sınırlarına iki yüz metreden yakın mesafe içindeki umumi veya umuma açık yerlerde işlenmesi, hâlinde verilecek ceza yarı oranında artırılır."

MADDE 12- 5237 sayılı Kanunun 191 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(10) Birinci fıkradaki fillerin; okul, yurt, hastane, kışla veya ibadethane gibi tedavi, eğitim, askerî ve sosyal amaçla toplu bulunulan bina ve tesisler ile bunların varsa çevre duvarı, tel örgü veya benzeri engel veya işaretlerle belirlenen sınırlarına iki yüz metreden yakın mesafe içindeki umumi veya umuma açık yerlerde işlenmesi hâlinde verilecek ceza yarı oranında artırılır."

MADDE 13- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza

Muhakemesi Kanununun 91 inci maddesine üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

"(4) Suçüstü halleriyle sınırlı olmak kaydıyla; kişi hakkında aşağıdaki bentlerde belirtilen suçlarda mülki amirlerce belirlenecek kolluk amirleri tarafından yirmi dört saate kadar, şiddet olaylarının yaygınlaşarak kamu düzeninin ciddi şekilde bozulmasına yol açabilecek toplumsal olaylar sırasında ve toplu olarak işlenen suçlarda kırk sekiz saate kadar gözaltına alınma kararı verilebilir. Gözaltına alma nedeninin ortadan kalkması hâlinde veya işlemlerin tamamlanması üzerine derhâl ve her hâlde en geç yukarıda belirtilen sürelerin sonunda Cumhuriyet savcısına, yapılan işlemler hakkında bilgi verilerek talimatı doğrultusunda hareket edilir. Kişi serbest bırakılmazsa yukarıdaki fıkralara göre işlem yapılır. Ancak kişi en geç kırk sekiz saat, toplu olarak işlenen suçlarda dört gün içinde hâkim önüne çıkarılır. Bu fıkra kapsamında kolluk tarafından gözaltına alınan kişiler hakkında da gözaltına ilişkin hükümler uygulanır.

a) Toplumsal olaylar sırasında işlenen cebir ve şiddet içeren suçlar.

b) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan;

1. Kasten öldürme (madde 81,82), taksirle öldürme (madde 85),
 2. Kasten yaralama (madde 86, 87),
 3. Cinsel saldırı (madde 102),
 4. Çocukların cinsel istismarı (madde 103),
 5. Hırsızlık (madde 141,142),
 6. Yağma (madde 148,149),
 7. Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188),
 8. Bulaşıcı hastalıklara ilişkin tedbirlere aykırı davranma (madde 195),
 9. Fuhuş (madde 227),
 10. Kötü muamele (madde 232),
- c) 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda yer alan suçlar.

d) 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 33 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen suçlar.

e) 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl idaresi Kanununa dayanılarak ilan edilen sokağa çıkma yasağını ihlal etme. f) 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 3 üncü maddesinde belirtilen suçlar."

MADDE 14- 5271 sayılı Kanunun 100 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir.

"g) 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 33 üncü maddesinde sayılan suçlar.

h) 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 7 nci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen suçlar."

MADDE 15- 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11 inci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

İÇ GÜVENLİK MEVZUATI

**G) Vali, lüzumu hâlinde, kolluk amir ve memurlarına suç faillerinin bulunması için gereken emirleri verebilir. Kolluk bu emirleri, mevzuatta belirlenen usule uygun olarak yerine getirir.

H) Vali, kamu düzenini ve güvenliğini veya kişilerin can ve mal emniyetini sağlamak amacıyla aldığı tedbir ve kararların uygulanması için adli kuruluşlar ile (D) fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla askerî kuruluşlar dışında, mahallî idareler dâhil bütün kamu kurum ve kuruluşlarının itfaiye, ambulans, çekici, iş makinesi ve tedbirlerin zorunlu kıldığı diğer araç ve gereçlerinden yararlanabilir, personeline görev verebilir. Kamu kurum ve kuruluşları, valinin bu konudaki emir ve talimatlarını yerine getirmek zorundadır. Aksi takdirde vali, emir ve talimatlarını kolluk aracılığıyla uygular. Bu fıkradaki yükümlülüklerin yerine getirilmemesi veya geciktirilmesi sebebiyle oluşan kamu zararı ile gerçek ve tüzel kişilerin Devlet tarafından karşılanan zararları ilgili idarece genel hükümlere göre sorumlu kamu görevlilerinden tazmin edilir.

1) (H) fıkrası ile valiyeye verilmiş olan yetkiler, ilçede kaymakam tarafından da kullanılabilir."

MADDE 16- 5442 sayılı Kanunun 66 ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Ancak, kamu düzenini ve güvenliğini veya kişilerin can ve mal emniyetini tehlikeye düşürecek toplumsal olayların baş göstermesi hâlinde vali tarafından kamu düzenini sağlamak amacıyla alınan ve usulüne göre ilan olunan karar ve tedbirlere aykırı davranışlar, üç aydan bir yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır."

MADDE 17- 17/7/2004 tarihli ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılansınası Hakkında Kanunun 13 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Devlet, ödeme nedeniyle genel hükümlere göre sorumlulara rücu eder. Bu Kanun kapsamındaki rücu istemine ilişkin zaman aşımı süreleri bir kat artırılarak uygulanır."

MADDE 18- 26/6/1973 tarihli ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ayrılanların" ibaresi "ayrılanlar ile araç kiralayan gerçek ve tüzel kişilerin" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 19-1774 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 3- Araç kiralama şirketlerinin sorumlu işleticileri ve yöneticileri, kiralanan araç bilgileri ile aracı kiralayanların kimlik bilgileri ve kira sözleşmesi kayıtlarını usulüne uygun şekilde günü gününe tutmak ve bu kapsamda mevcut bilgi, belge ve kayıtları genel kolluk kuvvetlerinin her an incelemelerine hazır bulundurmak zorundadırlar. Ancak araç kiralayanın kamu kurum veya kuruluşu olması hâlinde sadece kamu kurum veya kuruluşuyla yapılan sözleşme ile araç bilgileri sisteme kaydedilir.

Araç kiralama esnasında geçişte aykırı kimlik kullananlar ile birinci fıkrada kapsamında elde edilen bilgi ve kayıtları, hukuka aykırı olarak kullanan, bir başkasına veren, yayan veya ele geçiren kişi, 26/9/2004 tarihli ve

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre cezalandırılır.

Birinci fıkarda belirtilen yükümlülüklerle aykırı hareket edenlere beş bin Türk Lirası, geçişte aykırı kayıt tutan veya bilgi verenlere on bin Türk Lirası idari para cezası, mülki idare amirlerince verilir. Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları tebliğinden itibaren 1 ay içinde ödenir. İşlenen bir suçun gizlenmesi amacıyla bilgilerin yok edilmesi hâlinde işletme ruhsatı iptal edilir. Bu fıkraya göre idari yaptırımların uygulanması ceza soruşturması ve kovuşturması yapılmasına engel değildir.

Bu maddenin uygulanması ile görevi gereği bu verileri kullanan kamu personelinin denetimine ilişkin esas ve usuller İçişleri Bakanlığı tarafından belirlenir."

MADDE 20-1774 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 4- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde araç kiralama şirketleri tüm kayıtlarını bilgisayarda tutmak ve bilgisayar terminallerini genel kolluk kuvvetlerinin ek 1 inci maddeye göre kurulan bilgisayar terminallerine bağlamak zorundadırlar. Bu şartı yerine getirmeyen işletmelere mülki idare amirlerince on bin Türk Lirası idari para cezası verilir. Bu fiilin tekrarı hâlinde işletme ruhsatları iptal edilir."

MADDE 21- 4/6/1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilât Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Birinci Sınıf Emniyet Müdürü" rütbesi bölümünün 1 inci ve 2 nci meslek dereceleri kısımlarının karşısında yer alan görev unvanları ile "İkinci Sınıf Emniyet Müdürü" rütbesi bölümünün 3 üncü meslek derecesi kısmının karşısında yer alan görev unvanları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Genel Müdür Yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkanı, Özel Güvenlik Denetleme Başkanı, Polis Akademisi Başkanı, Merkez Emniyet Müdürü, Emniyet Müşaviri"

"Daire Başkanı, Birinci Hukuk Müşaviri, İl Emniyet Müdürü, Polis Başmüfettişi, Öğretim Görevlisi, Merkez Emniyet Müdürü, Polis Moral Eğitim Merkezi Müdürü, Polis Akademisi Başkan Yardımcısı, Polis Amirleri Eğitimi Merkezi Müdürü, Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı, Teftiş Kurulu Grup Amiri, Emniyet Müşaviri, Polis Meslek Yüksek Okulu Müdürü, Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürü, Polis Eğitim Merkezi Müdürü, Uçuş Kıymetlendirme Kurulu Üyesi, Pilot"

"Kriminal Polis Laboratuvarı Müdürü, Daire Başkan Yardımcısı, İl Emniyet Müdür Yardımcısı, Polis Müfettişi, Hukuk Müşaviri, İlçe Emniyet Müdürü, Polis Akademisi Bölüm Başkanı, Polis Amirleri Eğitimi Merkezi Müdür Yardımcısı, Polis Meslek Yüksek Okulu Müdür Yardımcısı, Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı, Polis Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı, Enstitü Sekreteri, Öğretim Görevlisi, Uçuş Kıymetlendirme Kurulu Üyesi, Havacılık Müdürü, Pilot"

"İkinci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesinde olan polis amirleri; emniyet ve aşaiş durumu, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikler, nüfus büyüklüğü, şehirleşme düzeyi gibi kriterler dikkate alınarak belirlenecek ilçelere, ilçe

emniyet müdürü olarak atanabilirler.

2 nci, 3 üncü, 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı meslek derecelerinde bulunan personel ihtiyaç hâlinde görev unvanlarına bakılmaksızın araştırma, inceleme ve denetleme gibi görevler verilmek üzere atandıkları birim amirinin emrine alınabilirler.

İdare, her rütbe ve meslek derecesi karşısında gösterilen görev unvanları arasında personelin görev yerini değiştirmeye yetkilidir."

MADDE 22- 3201 sayılı Kanunun 55 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"**MADDE 55-** Polis amirleri, rütbe sırası ile Komiser Yardımcısı, Komiser, Başkomiser, Emniyet Amiri, Dördüncü Sınıf Emniyet Müdürü, Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürü, İkinci Sınıf Emniyet Müdürü, Birinci Sınıf Emniyet Müdürü ve Sınıf Üstü Emniyet Müdürüdür.

Polis amirlerinin, rütbelerde ve meslek derecelerinde zorunlu en az bekleme süreleri rütbe sırası ile aşağıda gösterilmiştir.

RÜTBELER	MESLEK DERECELERİ	EN AZ BEKLEME SÜRELERİ
Komiser Yardımcısı	9	4
Komiser	8	4
Başkomiser	7	3
Emniyet Amiri	6	3
Dördüncü Sınıf Emniyet Müdürü	5	2
Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürü	4	2
İkinci Sınıf Emniyet Müdürü	3	1
Birinci Sınıf Emniyet Müdürü	2	2
Birinci Sınıf Emniyet Müdürü	1	Yaş Haddi
Sınıf Üstü Emniyet Müdürü	Derece Üstü	Yaş Haddi

Her amir rütbesinde bulunması gereken toplam kadro sayısı, emniyet hizmetleri sınıfına ait toplam kadro sayısına göre, aşağıda hizmetlerinde yer alan oranlara karşılık gelen sayıyı geçemez. Hesaplamalarda küsurat dikkate alınmaz.

RÜTBELER	ORANLAR (On binde)
Birinci Sınıf Emniyet Müdürü	25
İkinci Sınıf Emniyet Müdürü	34
Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürü	78

Dördüncü Sınıf Emniyet Müdürü	88
Emniyet Amiri	93
Başkomiser	291
Komiser	388
Komiser Yardımcısı	484

Rütbelere terfi ettirilecek personelin kurullarda görüşülmesi kadem sırasına göre, rütbelere terfiler ise bu maddede öngörülen sınav ve eğitim şartı saklı kalmak üzere liyakate göre yapılır.

Kidem sırasının tespitinde, bulunulan rütbeye terfi tarihi esas alınır. Aynı tarihte terfi edenlerden performans değerlendirme puanı yüksek olanlar, performans değerlendirme puanlarının eşitliği hâlinde bulunduğu rütbede aldığı başarı ve üstün başarı belgesi fazla olanlar, başarı ve üstün başarı belgesinin sayıca eşitliği hâlinde ise sicil numarası daha küçük olanlar diğerlerine göre kıdemli sayılırlar.

Kidem sırası, Emniyet Genel Müdürlüğünce her yıl mart ayında Teşkilata duyurulur. Komiser Yardımcısı, Komiser ve Başkomiserlerin liyakat koşullarını belirlemek ve terfilerini önermek üzere Genel Müdürlük Merkez Değerlendirme Kurulu oluşturulur. Bu Kurul, Emniyet Genel Müdürlüğü personel işlerinden sorumlu Genel Müdür Yardımcısının başkanlığında, Personel Dairesi Başkanı, Birinci Hukuk Müşaviri ve Genel Müdürün uygun göreceği iki Daire Başkanı ile Teftiş Kurulu Başkan Yardımcılarının birinden teşekkül eder.

Emniyet Amirleri ile Dördüncü ve Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürlerinin liyakat koşullarını belirlemek ve terfilerini önermek üzere Genel Müdürlük Yüksek Değerlendirme Kurulu oluşturulur. Bu Kurul, Emniyet Genel Müdürlüğün başkanlığında, Genel Müdür Yardımcıları, Teftiş Kurulu Başkanı, Polis Akademisi Başkanı, Özel Güvenlik Denetleme Başkanı, Birinci Hukuk Müşaviri, Personel Dairesi Başkanı ile Polis Başmüfettişleri arasından seçilecek bir Polis Başmüfettişi ve İl Emniyet Müdürleri arasından seçilecek iki İl Emniyet Müdüründen teşekkül eder. Bu Kurulda görev yapacak Polis Başmüfettişi ile İl Emniyet Müdürlerinin seçimine ilişkin esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Kurullar her yıl mayıs ayında toplanır ve kararlar oy çokluğu ile alınır. Ancak Bakanın onayı ile kurullar, yıl içinde birden fazla toplanabilir ve terfi değerlendirmesine karar verebilirler.

Terfiler, her yıl haziran ayında topluca yapılır. Ancak kurulların yıl içinde birden fazla toplanması hâlinde, terfiler toplantının yapıldığı ay sonunda yapılır.

Kurullarda personelin rütbe terfiinin görüşülebilmesi için;

a) Bulunulan rütbelerdeki en az bekleme sürelerinin

İÇ GÜVENLİK MEVZUATI

tamamlanması,

b) Bekleme süresi içindeki yıl sayısı kadar iyi veya çok iyi performans değerlendirme puanının alınması,

c) Yönetmeliğe uygun olarak yapılacak yazılı ve sözlü sınavda başarılı olunması,

d) Polis Akademisi Başkanlığınca düzenlenecek yöneticilikle ilgili hizmet içi eğitimde başarılı olunması, şarttır.

İkinci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesinde en az bekleme süresini tamamlayanlar, terfiyen Birinci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesinde ikinci meslek derecesi karşılığı görev unvanlarına atanabilirler.

İhtiyaç hâlinde meslekte fiilen iki yılını dolduran ve kırk beş yaşından gün almamış lisans mezunu polis memurları, başpolis memurları ve kıdemli başpolis memurları arasında yapılacak yazılı ve sözlü sınavda başarılı olanlardan, Polis Akademisi Başkanlığınca düzenlenecek ilk derece amirlik eğitimini başarıyla bitirenler Komiser Yardımcılığı rütbesine atanır. Adaylarda aranacak diğer nitelikler, sınavlara ve ilk derece amirlik eğitimine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Polis amirlerinin bir üst rütbeye terfinde, bu rütbedeki fiili çalışma süresi esas alınır.

Mevzuat hükümlerine göre kazanılmış hak aylığında değerlendirilmesi yapılan her türlü uzmanlık, yüksek lisans, doktora ve avukatlık stajı rütbe kademinde değerlendirilmez. Ancak, bu Kanunun 13 üncü maddesinde sayılan rütbelere içerisinde yapılan yurt dışı misyon koruma, yurt dışı kurs ve diğer görevler sebebiyle geçirilen süreler ile tedavi ve istirahat süreleri, hangi rütbede ifa edilmiş veya geçirilmiş ise o rütbedeki fiili çalışma süresi içinde değerlendirilir. Ancak bu şekilde geçirilen sürelerin toplamda üç yılı aşan kısmı rütbe terfilerinde değerlendirilmez. Emniyet Teşkilatına girmeden önce yapılan askerlik hizmeti, atanan ilk rütbede ve adaylığın onanmasından sonra fiili çalışma süresinden sayılır.

Taksirli suçlar hariç, paraya çevrilese veya ertelense dahi alınan hapis cezaları, aylıksız izinde geçen süreler, uzun ve kısa süreli durdurma cezaları ile meslekten ve memuriyetten men cezaları, ceza süreleri kadar rütbe terfiini geri bırakır. Her yetersiz performans değerlendirme puanı rütbe terfiini bir yıl geciktirir.

Bir üst rütbeye terfi etmek için belirlenen diğer şartları taşımakla birlikte, belirlenen rütbedeki kadrosuzluk nedeniyle terfi edemeyen personele bir üst rütbeye terfi eden emsallerine ödenen ek gösterge, zam ve tazminatlar ödenir.

Rütbe terfileri ve sınavlar ile meslek içi yöneticilik eğitim kursları, eğitim tarih ve süreleri ile değerlendirme kurullarının çalışmalarına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Buldukları rütbelere terfi ettikleri tarihten itibaren beş yıl içinde bir üst rütbeye terfi edemeyen Emniyet Amirleri ile Dördüncü, Üçüncü ve İkinci Sınıf Emniyet Müdürleri, emeklilik veya yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için gerekli şartları haiz olmaları kaydıyla, Yüksek Değerlendirme Kurulunun teklifi ve Bakan onayı ile emekliye sevk edilirler.

Birinci Sınıf Emniyet Müdürlerinin buldukları rütbedeki en fazla bekleme süresi altı yıldır. Bu süre sonunda bir üst rütbeye veya meslek derecesindeki göreve atanamayanlar, emeklilik veya yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için gerekli şartları haiz olmaları kaydıyla, kadrosuzluk nedeniyle Yüksek Değerlendirme Kurulunun teklifi ve Bakan onayı ile emekliye sevk edilirler. Emniyet Genel Müdür Yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkanı, Polis Akademisi Başkanı, Özel Güvenlik Denetleme Başkan, Birinci Hukuk Müşaviri, Daire Başkanı, İl Emniyet Müdürü, Emniyet Müşaviri, Polis Moral Eğitim Merkezi Müdürü, Akademi Başkan Yardımcısı, Polis Amirleri Eğitimi Merkezi Müdürü, Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı, Teftiş Kurulu Grup Amiri, Polis Başmüfettişi, Polis Meslek Yüksek Okulu Müdürü, Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürü ve Polis Eğitim Merkezi Müdürü olarak fiilen görev yapanlardan, hizmet gerekleri nedeniyle kadrosuzluktan emekliye sevk edilmesi uygun görülmeyle hizmete devam ettirililer. Bu şekilde göreve devamı uygun görülmenin durumu, iki yılda bir Yüksek Değerlendirme Kurulu tarafından ayrıca karara bağlanır.

On dokuzuncu ve yirminci fıkra hükümlerine göre emekliliğe sevk edilenlere, emekliye sevk edildikleri tarihi takip eden ay başından itibaren, en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil); Emniyet Amirlerine %110'u, Dördüncü Sınıf Emniyet Müdürlerine %120'si, Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürlerine %130'u, İkinci Sınıf Emniyet Müdürlerine %140'ı, Birinci Sınıf Emniyet Müdürlerine % 150'si oranında kadrosuzluk tazminatı, rütbelerin ve makamının yaş haddinden az olmamak üzere altmış yaşına kadar olan sürede Sosyal Güvenlik Kurumunca ödenir. Verilecek emekli aylığı ve kadrosuzluk tazminatı toplamı, Genel Müdürlükte aynı kadrodaki emsaline kadrosuna bağlı olarak mali haklar kapsamında yapılan toplam ödeme yapılmaz. Bu tazminat, vergiye tabi değildir ve yaş haddinden önce ölenlerin varislerine intikal etmez. Kadrosuzluk tazminatı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığınca üçer aylık devreler hâlinde faturası karşılığında Hazine'den tahsil edilir."

MADDE 23- 3201 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Emniyet Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatındaki tıbbi, teknik ve mali hizmetler veren daire başkanlıkları ve şube müdürlüklerine ilişkin kadrolara, emniyet hizmetleri sınıfı dışından da atama yapılabilir. Bu şekilde atama yapılan kadroların hizmet sınıfı, atanmaların bu kadrolarda buldukları süre boyunca genel idare hizmetleri sınıfı olarak kabul edilir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte öğrenime devam edenler dâhil, bu Kanun ve 4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanunu gereğince, polis eğitim kurumlarında ya da Emniyet Genel Müdürlüğü adına diğer yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin, Emniyet Genel Müdürlüğü kadrolarına Polis Memuru ve Komiser Yardımcısı rütbesine aday memur olarak atanmaları için öğrenim süresini başarıyla tamamlamaları ve eğitim sonunda Polis Akademisi Başkanlığınca yapılacak sınavda başarılı olmaları şarttır."

MADDE 24- 3201 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi

aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"EK MADDE 9- Emniyet Teşkilatında bulunanlara doğrudan doğruya disiplin cezası vermeye yetkili olanlar aşağıda gösterilmiştir.

A) İçişleri Bakanı; merkez ve taşradaki her rütbe ve derecedeki Emniyet Teşkilatı personeline uyarı, kınama ve aylıktan kesme cezası,

B) Emniyet Genel Müdürü ve valiler; Emniyet Genel Müdürü merkezdeki, valiler il ve bağlı ilçelerdeki her rütbe ve derecedeki Emniyet Teşkilatı personeline uyarı, kınama ve 10 günlüğe kadar aylıktan kesme cezası,

C) Daire Başkanı, Eğitim ve Öğretim Kurumu Müdürleri, İl Emniyet Müdürleri ve kaymakamlar; emirleri altında bulunan her rütbe ve derecedeki Emniyet Teşkilatı personeline uyarı, kınama ve 3 günlüğe kadar aylıktan kesme cezası,

D) Kriminal Laboratuvar Müdürü, Şube Müdürü, İlçe Emniyet Müdürü, İlçe Emniyet Amiri ve Polis Merkezi Amiri; emirleri altında bulunan her rütbe ve derecedeki Emniyet Teşkilatı personeline uyarı, kınama ve 1 günlük aylıktan kesme cezası, vermeye yetkilidirler.

Disiplin amirleri, emniyet hizmetleri sınıfı dışındaki Devlet memurlarına da aym disiplin cezalarını verebilirler.

Disiplin amirleri, disiplin amiri oldukları her rütbe ve derecedeki tüm personel hakkında disiplin soruşturması açabilirler."

MADDE 25- 3201 sayılı Kanunun ek 24 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve beşinci fıkrasına "öğretim masraflarını" ibaresinden sonra gelmek üzere "kanuni faizi ile birlikte, bu sürenin eksik kalan kısmı ile orantılı miktarı" ibaresi eklenmiştir.

"Lisans mezunlarından Kamu Personeli Seçme Sınavında Bakanlıkça belirlenecek taban puanı almış olanlar arasında sınavın yapıldığı yılın 31 Aralık tarihi itibarıyla otuz yaşından gün almayan erkek ve kadın adaylar arasında yönetmelikle belirlenecek şartları taşıyanlar ve sınavda başarılı olanlar polis meslek eğitim merkezlerine alınır."

MADDE 26- 3201 sayılı Kanunun geçici 23 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "değerlendirilmez" ibaresi "değerlendirilir ve bu kişiler idarece resen emekliye sevk edilemez," şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 27- 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 32- Bu maddeyi ihdas eden Kanuna ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğü bölümüne eklenmiştir."

MADDE 28- 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 33- Emniyet Teşkilatının her türlü göreviyle ilgili eylem ve işlemleri İçişleri Bakanlığı, mülki idare amirleri ve kendi amirleri tarafından denetlenir ve teftiş edilir."

MADDE 29- 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 24- Polis kolejinde öğrenime devam eden öğrenciler, Millî Eğitim Bakanlığınca polis kolejine giriş sınavının yapıldığı tarihte aldıkları Ortaöğretim Yerleşirme Puanları dikkate alınarak durumlarına uygun okullara naklen kaydedilirler.

Polis kolejinde görev yapan eğitim öğretmen hizmetleri sınıfında yer alan personel, kadro derecelerine uygun öğretmen unvanlı kadrolara atanmak üzere bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde Genel Müdürlük tarafından Millî Eğitim Bakanlığınca bildirilir. Bunların atamaları, bildirim izleyen bir ay içinde yapılır ve atama işlemi yapılmıyca kadar mali ve sosyal hakları, anılan birim tarafından ödenmeye devam olunur.

Mevcut amir rütbeleri için ihdas edilmiş bulunan kadro sayılarının, 55 inci maddenin üçüncü fıkrasında her amir rütbesi için öngörülen azami kadro sayısından fazla olması hâlinde, bu fazlalık giderilinceye kadar, boşalan kadrolar herhangi bir işlem yapılmaksızın iptal edilmiş sayılır."

MADDE 30- 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 25- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ek 24 üncü madde gereğince tazminat yükümlülüğü doğanlar ve devam edenler bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde memuriyetten ayrıldıkları birimlere müracaat etmeleri hâlinde ek 24 üncü maddenin beşinci fıkrası hükümden yararlandırılır. Ödemesi devam edenlerden ek 24 üncü maddenin beşinci fıkrası çerçevesinde yapılacak hesaplama göre fazla ödeme yapmış olanlar ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ödemesini tamamlamış olanlara geri ödeme yapılmaz."

MADDE 31- 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 26- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce atanmış polis amirlerinin rütbelere ve meslek derecelerinde zorunlu en az bekleme süreleri ile (B) grubundan (A) grubuna geçiş işlemleri aşağıdaki hükümler çerçevesinde yürütülür.

Polis amirlerinden Polis Akademisi mezunları, Polis Akademisi mezunu sayılanlar ile Emniyet Genel Müdürlüğünde eleman yetiştirmek üzere Polis Akademisi bünyesindeki en az dört yıllık fakülte ve yüksek okullardan mezun olanlar (A), komiser yardımcılığı kursunu başarıyla bitirmiş olanlar (B) grubunu oluşturur.

Polis amirlerinin, rütbelere ve meslek derecelerinde zorunlu en az bekleme süreleri rütbe sırası ile aşağıda gösterilmiştir.

RÜTBELER	MESLEK DERECELERİ	EN AZ BEKLEME SÜRELERİ	
		(A)	(B)
Komiser Yardımcısı	9	4	6
Komiser	8	4	6

İÇ GÜVENLİK MEVZUATI

Başkomiser	7	3	Yaş Haddi
Emniyet Amiri	6	3	
Dördüncü Sınıf Emniyet Müdürü	5	2	
Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürü	4	2	
İkinci Sınıf Emniyet Müdürü	3	1	
Birinci Sınıf Emniyet Müdürü	2	2	
Birinci Sınıf Emniyet Müdürü	1	Yaş Haddi	
Sınıf Üstü Emniyet Müdürü	Derece Üstü	Yaş Haddi	

(B) grubu polis amirlerinden en az dört yıllık yüksek eğitim kurumunu bitirenlerin (A) grubuna geçmeleri aşağıdaki şartlara bağlıdır:

a) Başkomiser rütbesinde (A) grubu polis amirleri için öngörülen en az bekleme süresi kadar çalışmış olmak.

b) Başkomiser rütbesinden Emniyet Amiri rütbesine terfi bu grup için ayrı yapılacak yazılı ve sözlü sınav ile meslek içi yöneticilik eğitiminde başarılı olmak.

c) Merkez Değerlendirme Kurulu kararıyla Emniyet Amiri rütbesine terfi etmiş olmak.

(B) grubundan (A) grubuna geçecek olan amirlerin sayısı, o yıl itibarıyla (A) grubundan Emniyet Amirliği rütbesine terfi edenlerin sayısının %10'unu geçemez." MADDE 32-3201 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 27- 01/01/2015 tarihi itibarıyla, Birinci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesini ihraz edenlerden Emniyet Genel Müdür Yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkan, Polis Akademisi Başkanı, Özel Güvenlik Denetleme Başkanı, Birinci Hukuk Müşaviri, Daire Başkanı, İl Emniyet Müdürü, Emniyet Müşaviri, Polis Moral Eğitim Merkezi Müdürü, Akademi Başkan Yardımcısı, Polis Amirleri Eğitim Merkezi Müdürü, Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı, Teftiş Kurulu Grup Amiri, Polis Meslek Yüksek Okulu Müdürü, Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürü ve Polis Eğitim Merkezi Müdürü kadrolarında bulunanlar dışında kalanlar ile 01/01/2015 tarihi itibarıyla İkinci, Üçüncü ve Dördüncü Sınıf Emniyet Müdürü rütbesini ihraz edenlerden emeklilik veya yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için gerekli şartları haiz olanlar; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Yüksek Değerlendirme Kurulunun teklifi ve İçişleri Bakanının onayı ile resen emekliye sevk edilebilir. Bu şekilde emekliye sevk edilenler hakkında da 55 inci maddenin yirmi birinci fıkrası hükümleri uygulanır."

MADDE 33- 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 28- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki son beş yıl içinde disiplin kurullarınca meslekten veya Devlet memurluğundan çıkarma cezasıyla tecziye edilmesi gerektiği hâde 657 sayılı Kanunun 127 nci maddesine göre ceza verme yetkisi zanaşı-

mına uğradığı için cezalandırılmayan Emniyet Teşkilatı mensupları, bir ay içinde kamu kurum ve kuruluşlarına nakledilmek üzere İçişleri Bakanlığı tarafından Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Bu personelin, Devlet Personel Başkanlığınca 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunun 22 nci maddesinin ikinci, üçüncü, beşinci ve altıncı fıkralarında belirtilen esas ve usuller çerçevesinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarına, Devlet Personel Başkanlığına bildirim tarihinden itibaren kırk beş gün içinde atama teklifleri yapılır. Bunlardan müdür ve üstü kadrolarda olanlar araştırmacı unvanlı kadrolara, diğerleri ise Devlet Personel Başkanlığınca tespit edilen kadrolara atanırlar. Personel nakledildiği kurumda göreve başlayıncaya kadar eski kurumunda çalışmaya devam eder ve bu personelin her türlü mali ve sosyal hakları çalıştığı kurum tarafından karşılanır.

Bu madde kapsamında yer alan personele ilişkin kadrolar; atama teklifi gerçekleştirilen kamu kurum ve kuruluşları tarafından ilgililere ilişkin atama onaylarının alındığı tarih itibarıyla diğer kanunlardaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın ihdas, tahsis ve vize edilmiş sayılır. İhdas edilmiş sayılan memur kadroları, 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvellerin ilgili bölümüne eklenmiş sayılır. Atama işlemi yapılan personele ilişkin bilgiler ve bu bilgilerdeki değişiklikler, en geç on beş gün içinde Devlet Personel Başkanlığına bildirilir."

MADDE 34- 25/4/2001 tarihli ve 4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (s) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"s) Öğretim Elemanları: Akademi, Polis Amirleri Eğitim Merkezi Müdürlüğü, enstitü, polis meslek eğitim merkezi müdürlükleri ve polis meslek yüksek okullarında görevli öğretim üye ve yardımcıları ile öğretim görevlileri ve okutmanları,"

MADDE 35- 4652 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "Temel bilimler ve sosyal bilim alanlarından birinde lisans düzeyinde bilgi ve beceriye sahip, mezuniyetten" ibaresi "Mezuniyetten" şeklinde ve (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

"c) Ön lisans düzeyinde eğitim-öğretim yapan polis meslek yüksek okulları ile polis meslek eğitim merkezlerinde polis memuru yetiştirilmesini sağlamak,"

"d) Emniyet Teşkilatı personelinin ihtiyaçlarına uygun eğitim programları hazırlamak, koordine etmek ve eğitim ihtiyaçlarının en üst düzeyde karşılanmasını desteklemek."

MADDE 36- 4652 sayılı Kanunun 10 uncu maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Birinci fıkra hükümlerine göre kurulan polis meslek yüksek okulları Bakan onayı ile polis meslek eğitim merkezine dönüştürülebilir. Dönüştürülen polis meslek yüksek okullarında görev yapmakta olan personel, ayrıca bir işleme gerek olmaksızın polis meslek eğitim merkezi

kadro ve görev unvanlarına uygun kadrolara atanmış sayılırlar. Polis meslek eğitim merkezleri Başkanlığa bağlı olarak faaliyetlerini yürütür."

MADDE 37- 4652 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan "Fakülte ve polis" ibaresi "Polis" şeklinde; ikinci, onuncu ve on birinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve birinci, beşinci, on ikinci ve on üçüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

"İlgili davetlerle yapılacak ikili anlaşmalara bağlı olarak yabancı uyruklu öğrenci veya kursiyerler Bakan onayı ile ücretli yahut ücretsiz olarak Akademiye kabul edilebilirler. Bu suretle kabul edilenlerden ücreti mukabili eğitim veya kurs vereceklerle ilgili mali işler bu Kanunun 29 uncu maddesine göre kurulan döner sermaye işletmesi vasıtasıyla yürütülür."

"Polis Amirleri Eğitimi Merkezi, enstitü ve polis meslek yüksek okullarında, ilk derece amirlik eğitimi alanlar ile lisansüstü veya ön lisans eğitimi yapanlar (yabancı uyruklular hariç) altı yıl süreyle mecburi hizmetle yükümlüdürler.

Bunlardan mezun olup olmadığına bakılmaksızın mecburi hizmetle yükümlü olduğu süre içinde, istifa edenler veya işiğinin kesilmesini gerektiren bir suç işleyenler ya da sağlık sebebi hariç, başka herhangi bir sebeple ayrılanlar, yükümlülük sürelerinin eksik kısmı ile orantılı olarak kendilerine yapılmış olan öğretim masraflarını yasal faiziyle birlikte tazminat olarak ödemek zorundadırlar."

MADDE 38- 4652 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan "diğer polis yüksek öğretim kurumlarında veya" ibaresi madde metninden çıkarılmış ve aynı fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

"e) Gerekli görüldüğü hâllerde, öğretim elemanları Bakanın teklifi, Genel Müdürün görüşü ve Bakanın onayıyla Akademiye oluşturulan kuruluş ve birimlerde,"

MADDE 39- 4652 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine "polis meslek yüksek okulu müdürleri," ibaresinden sonra gelmek üzere "Polis Amirleri Eğitimi Merkezi Müdürü ve polis meslek eğitim merkezi müdürleri," ibaresi eklenmiştir.

MADDE 40- 4652 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Döner sermaye gelirlerinden tahsil edilen kısmın asgari %15'i, Polis Akademisi Başkanlığının ihtiyacı olan mal ve hizmet alımları, her türlü bakım, onarım, kiralamaya, devam etmekte olan projelerin tamamlanmasına yönelik inşaat işleri ve diğer ihtiyaçlar için kullanılır. Bu oram %75'ine kadar artırmaya Akademi Yönetim Kurulu yetkilidir."

"Döner sermaye gelirlerinden tahsil edilen kısmın en az %5'i, Akademi bünyesinde yürütülen bilimsel araştırma projelerinin finansmanı için kullanılır. Bilimsel araştırma projelerine ilişkin ödenekler, Akademi Yönetim Kurulunca gerekli görüldüğü takdirde, her bir proje için avans verilme suretiyle de kullanılabilir. Bilimsel araştırma projelerinin seçilmesi, uygulanması ve izlenmesi ile ödeneklerin kullanılabilmesi, genel hükümlerin ön ödemelerle

ilişkin sınırlamalarına bağlı kalınmaksızın avans verilmesi ve bu avansın mahsubuna dair usul ve esaslar Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Döner sermaye işletmesi hesabına kamu kurum ve kuruluşları dışında yapılan iş veya hizmetler karşılığında tahsil edilen gelirlerden kanuni kesintiler ile varsa yapılan iş veya hizmetle bağlantılı giderler düşüldükten sonra geri kalan tutar, hizmet karşılığı olarak gelir tahsilatının yapıldığı tarihi izleyen bir ay içinde veya hizmet bedelinin peşin tahsil edilmesi hâlinde hizmetin gerçekleşme oranına bağlı olarak aylara bölünerek hizmeti veren emniyet hizmetleri sınıfında olanlar dâhil öğretim elemanları ve öğretim yardımcılarının ödener. Buna ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine çıkarılan yönetmelikle belirlenir."

MADDE 41- 4652 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 1- Bu Kanunda yer alan "Fakülte" ibarelerinden "Polis Amirleri Eğitimi Merkezi", "Dekan" ibarelerinden "Polis Amirleri Eğitimi Merkezi Müdürü", "Dekanlık" ibarelerinden "Polis Amirleri Eğitimi Merkezi Müdürlüğü", "lisans" ibarelerinden "ilk kademe amirlik eğitimi" anlaşılır."

MADDE 42- 4652 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 6- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Polis Akademisi Başkanlığında Başkan, Dekan, Enstitü Müdürü ve Enstitü Sekreteri, Polis Meslek Yüksek Okulu Müdürü, Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürü ve bunların yardımcıları ile her kadrodaki öğretim elemanları ve idari personelin anılan Başkanlıktaki görevleri sona erer ve kadrolarıyla ilişkileri kesilir. Akademiye geçici olarak görev yapanların da aynı tarihte görevlendirilmeleri sona erer.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yirmi gün içinde Başkanın ataması yapılır. Başkanın ataması yapıldıktan sonraki yirmi gün içinde Başkan Yardımcısı, Polis Amirleri Eğitimi Merkezi Müdürü ve Polis Amirleri Eğitimi Merkezi Müdür Yardımcısı, Enstitü Müdürü ve Enstitü Sekreteri, Polis Meslek Yüksek Okulu Müdürü ve Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürü kadrolara atama yapılır.

Polis Akademisi Başkanlığında görevi sona eren öğretim üyesi, öğretim görevlisi, okutman, araştırma görevlisi, uzman ve idari personelden Başkanın teklifi ettiği ve Bakanın uygun gördüğü personel, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç iki ay içinde Polis Akademisi Başkanlığında durumlarına uygun kadrolara atanır. İdari personelden Başkanlığa yeniden ataması yapılmayanlar, Genel Müdürlüğün diğer birimlerinde durumlarına uygun kadrolara aynı süre içinde atanır. Ataması yapılmayan personelden akademik kadroda bulunanlar ise başka yükseköğretim kurumlarına atamaları yapılmak üzere aynı süre içinde Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına bildirilir. Bu şekilde bildirimi yapılanlar için, durumlarına uygun akademik unvanlı kadrolara atanamak üzere Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca tespit edilecek yükseköğretim kurumlarına bildirim tarihinden itibaren bir ay

İÇ GÜVENLİK MEVZUATI

inde anılan Başkanlık tarafından atama teklifi yapılır ve bu teklifi izleyen bir ay içinde de atama işlemleri tamamlanır. Bu fıkrada kapsamında yükseköğretim kurumlarına ataması yapılan akademik personelin kadroları, başka bir işleme gerek kalmaksızın atama işleminin tamamlandığı tarih itibarıyla ihdas edilerek 2/9/1983 tarihli ve 78 sayılı Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvellerin ilgili yükseköğretim kurumlarına ait bölümlerine eklenmiş sayılır. Bu fıkrada kapsamında bulunanların atama işlemleri tamamlanıncaya kadarki mali ve sosyal hakları, hâlen bu ödemelerin yapıldığı birimler tarafından ödenmeye devam olunur.”

MADDE 43- 4652 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte başka bir işlem yapılmasına gerek kalmaksızın Güvenlik Bilimleri Fakültesi, Polis Amirleri Eğitimi Merkezi Müdürlüğüne dönüştürülür ve geçici 6 ncı madde hükümleri çerçevesinde yapılacak atamalarla kadroları tamamlanır.

Fakülte öğrencileri, Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenecek üniversitelerin iktisadi ve idari bilimler fakültelerine tercihlerine göre yerleştirilirler. Yerleştirme yapılacak fakültelerin kontenjanları ile yerleştirmeye ilişkin usul ve esaslar Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenir.”

MADDE 44- 4652 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 8- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Dairesi Başkanlığı tarafından yürütülen hizmetler Polis Akademisi Başkanlığına devredilir.”

MADDE 45- 4652 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 9- 1/1/2020 tarihine kadar Emniyet Teşkilatının ilk kademe amir ihtiyacını karşılamak üzere, lisans mezunları arasından Kamu Personeli Seçme Sınavında Bakanlık belirlenecek taban puanı almış olup yönetmelikle belirlenecek diğer şartları taşıyanlar ve yapılacak sınavda başarılı olanlar, Polis Amirleri Eğitimi Merkezinde bir eğitim-öğretim dönemi özel eğitime tabi tutulabilirler. Bu öğrenciler Akademide bünyesinde ücretsiz işe edilir, yatırılır, sağlık giderleri ve yönetmelikle tespit edilecek ihtiyaçları Devlet tarafından karşılanır ve bunlara harp okullarında bulunan askerî öğrencilere ödenen miktarda harçlık ödenir.”

MADDE 46- 4652 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 10- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Polis Akademisi, Güvenlik Bilimleri Fakültesi, Güvenlik Bilimleri ve Adli Bilimler Enstitüsü, Polis Meslek Yüksek Okulu ile fakülte ve yüksek okullarda Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına okuyan veya kendi hesabına okumakta iken Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına okuyamayan eden öğrencilerden; mezun olup olmadığına bakılmaksızın mecburi hizmetle yükümlü olduğu süre içinde istifa edenler veya işiğinin kesilmesini gerektiren

bir suç işleyenler ya da sağlık sebebi hariç, başka herhangi bir sebeple ayrılanlardan, kendilerine yapılmış olan öğretim masraflarının tazmini amacıyla, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte borç miktarı tahakkuk ettirilmemiş olanlar, borç miktarı tahakkuk ettirilip henüz ödemesine başlamamış olanlar, ödemeleri devam edenler, borçları taksitlendirilmiş olanlar ile bu konuda açılmış davaları sonuçlanmamış, davaları sonuçlanmış veya kesin hükme bağlanmış olanlar da bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde ayırdıkları veya mezun oldukları eğitim kurumuna müracaat etmeleri hâlinde 15 inci maddenin on birinci fıkrası hükmünden yararlandırılır. Ödemesi devam edenlerden, 15 inci maddenin on birinci fıkrası çerçevesinde yapılacak hesaplamaya göre fazla ödeme yapmış olanlar ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ödemesini tamamlamış olanlara geri ödeme yapılmaz.”

MADDE 47- Bu Kanunun yayımı tarihinde; 3201 sayılı Kanunun 19 uncu, 27 nci, 68 inci, 69 uncu, 70 inci, 71 inci, 72 nci, 73 üncü, 74 üncü, 75 inci, 76 ncı, 77 nci, 78 inci, 79 uncu, 80 inci ve 84 üncü maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 48- Bu Kanunun yayımı tarihinde, 4652 sayılı Kanunun 19 uncu, 20 nci ve 21 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 49- 2803 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak, belediye sınırları içinde olmakla birlikte hizmet gerekleri bakımından uygun görülen yerler, jandarmanın görev ve sorumluluk alanı olarak tespit edilebilir.”

MADDE 50- 2803 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 14- Genel, subay, astsubay ve uzman jandarmanın atanmaları;

a) Jandarma Genel Komutanının atanması; Genelkurmay Başkanının teklifi, İçişleri Bakanının inhası, Başbakanın imzalayacağı ve Cumhurbaşkanının onaylayacağı müşterek kararname ile,

b) Generallerin atanmaları; Jandarma Genel Komutanının lüzum göstermesi, Genelkurmay Başkanının teklifi, İçişleri Bakanının inhası, Başbakanın imzalayacağı ve Cumhurbaşkanının onaylayacağı müşterek kararname ile,

c) General rütbesinde olmayan daire başkanları ile il ve ilçe jandarma komutanlarının atanmaları, yer değiştirmeleri ve geçici görevlendirmeleri İçişleri Bakanınca yapılır. Gerekliğinde Jandarma Genel Komutanı da bu konuda teklifte bulunabilir. Diğer subaylar ile astsubaylar ve uzman jandarmaların atanmaları, yer değiştirmeleri ve geçici görevlendirmeleri Jandarma Genel Komutanınca yapılır.

Birinci fıkradaki (a) ve (b) bentlerinin uygulanmasında Genelkurmay Başkanının teklifi üzerine İçişleri Bakanı inha işlemini yapmadığı takdirde, Genelkurmay Başkanı talebini yazı ile Başbakana gönderir. Başbakan kararını yazı ile İçişleri Bakanına bildirir.

Subaylar ile ihtisaslaşma gereği olarak özel eğitim görmüş personel, nokta atamasına tabi tutulur. Ancak

nokta ataması yapılmayıp il jandarma komutanlıkları emrine atanan astsubay ve uzman jandarmalardan emniyet ve asayiş görevi alacak olanların istihdam yerleri ve il içi yer değiştirmeleri, il jandarma komutanının teklifi üzerine valinin onayı ile belirlenir.”

MADDE 51- 2803 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Görevden uzaklaştırma

MADDE 16- Askerî nitelikte olmayan görevleri sebebiyle işledikleri iddia edilen bir suçtan dolayı görevi başında kalmasında sakınca görülen jandarma personeli, İçişleri Bakanı tarafından görevinden uzaklaştırılabilir. Gerekliğinde Jandarma Genel Komutanı da bu konuda teklifte bulunabilir. İl jandarma komutanı hariç olmak üzere il jandarma komutanlıklarında görevli personel, vali tarafından görevden uzaklaştırılabilir. Gerekliğinde il jandarma komutanı da bu konuda teklifte bulunabilir. Görevden uzaklaştırılan personel hakkında en geç on gün içinde ön inceleme veya soruşturmaya başlanır.

25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu, 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ve 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunundaki geçici olarak işten el çekirme, açığa çıkarma, açığa alınma ve geçici süre ile görevden uzaklaştırmaya ilişkin hükümler ile Jandarma Genel Komutanının görevden uzaklaştırılmasına dair özel hükümler saklıdır.

Sivil memurların görevden uzaklaştırılmaları, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine tabidir.”

MADDE 52- 2803 sayılı Kanunun 17 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Görevden uzaklaştırmanın hukuki ve mali sonuçları MADDE 17- Görevden uzaklaştırılanlar, yapmakta oldukları görevden alınoumlar. Bu kişilerin görev yerleri değiştirilebilir veya bu kişilere başka görev verilmeyebilir.

Görevden uzaklaştırılanlara bu süre içinde 657 sayılı Kanunun 141 inci maddesinin birinci fıkrası hükmüne göre aylık ödenir. Ancak, bu kişilerden haklarında soruşturma izni verilmemesine, soruşturmaya veya kovuşturmayaya yer olmadıkına, beraatine, her ne sebeple olursa olsun kamu davasının düşmesine veya ortadan kaldırılmasına karar verilenlerin ödenmeyen veya noksan ödenen her türlü özlük hakları ödenir. Türk Silahlı Kuvvetlerinin yurt dışı kadrolarında görevliken görevden uzaklaştırılanlara da yurt içinde bir kadroya atanıncaya kadar bu fıkraya uyarınca yurt dışı aylığı ödenir.

Ön inceleme veya soruşturmaya konu olan fiillerinin hizmetlerine devamı engel olmadığı anlaşılınların görevden uzaklaştırma tedbirleri, haklarında karar verilmesi beklenmeksizin kaldırılabilir.

Bu Kanun kapsamındaki görevden uzaklaştırma tedbiri iki ayı geçmez. Bu süre zorunlu hâllerde iki ayı geçmemek üzere bir defa uzatılabilir. Görevden ayrı kalınan bu süreler hizmetten sayılır.”

MADDE 53- 2803 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin (b) fıkrasının (4) numaralı bendine “5442 sayılı İl İdaresi

Kanununun” ibaresinden önce gelmek üzere “Disiplin hükümleri saklı kalmak kaydıyla” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 54- 2803 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 1- Jandarmanın askerî görevleri haricindeki diğer görevleriyle ilgili eylem ve işlemleri İçişleri Bakanlığı, valiler ve kendi amirleri tarafından denetlenir ve teftiş edilir.”

MADDE 55- 2803 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 2- İl jandarma komutanı ile merkez ilçe jandarma komutanı hakkında il valisince, ilçe jandarma komutanı hakkında kaymakamın değerlendirilmesi alınarak il valisi tarafından her yıl sonunda söz konusu kişilerin askerî görevleri haricindeki diğer görevleri ile ilgili olarak değerlendirme raporu düzenlenir.

Değerlendirme raporları; personelin terfi, ödüllendirme, atama ve yer değiştirmesinde dikkate alınır.

Değerlendirme raporlarının içeriği ve düzenlenme esasları, Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 56- 2803 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 3- İl ve ilçe jandarma komutanları ile karakol komutanlarının izinleri, ilgili komutanlıkların planlaması da dikkate alınarak mahalli mülki idare amirlerinin onayı ile verilir.”

MADDE 57- 2803 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 6- İçişleri Bakanı, bu Kanundaki yetkilerinden bir kısmını gerektiğinde sınırlarını yazılı olarak açıkça belirlemek şartıyla ilgisine göre Jandarma Genel Komutanına veya valilere devredebilir.”

MADDE 58- 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Amiraller haricinde, Sahil Güvenlik Komutanlığı Kurmay Başkanı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı karargâhında görevli başkanlar ile bölge komutanlarının atanmaları İçişleri Bakanınca yapılır. Gerekliğinde Sahil Güvenlik Komutanı da bu konuda teklifte bulunabilir. Diğer subayların ve astsubayların, Devlet memurlarının, uzman erbaşların ve sözleşmeli erbaş ve erlerin atanmaları ile erbaş ve erlerin dağıtılması, Sahil Güvenlik Komutanınca yapılır. Geçici 6 ncı madde hükümleri saklıdır.”

MADDE 59- 2692 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 9- Sahil Güvenlik Komutanlığında görevli sahil güvenlik mensubu subay, astsubay, sivil personel, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er, erbaş ve erlerin hizmet gerekleri veya sağlık yahut diğer nedenlerle görevden ayrılması veya değiştirilmesi ile geçici görevlendirmeleri 8 inci maddedeki usul ve esaslara göre yapılır.”

MADDE 60- 2692 sayılı Kanunun 18 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Sahil güvenlik bölge komutanları hakkında mülki görevleri açısından konuşlu buldukları yerin valisi tara-

İÇ GÜVENLİK MEVZUATI

findan her yıl sonunda, askerî görevleri haricindeki diğer görevleri ile ilgili olarak değerlendirme raporu düzenlenir. Değerlendirme raporları personelin terli, ödüllendirme, atama ve yer değiştirilmesinde dikkate alınır. Değerlendirme raporlarının içeriği ve düzenlenme esasları, Millî Savunma Bakanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 61- 2692 sayılı Kanuna 21 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Görevden uzaklaştırma

MADDE 21/A- Askerî nitelikte olmayan görevleri sebebiyle işledikleri iddia edilen bir suçtan dolayı görevi başında kalmasında sakınca görülen Sahil Güvenlik Komutanlığı personeli, İçişleri Bakanı tarafından görevinden uzaklaştırılabilir. Gerektiğinde Sahil Güvenlik Komutam da bu konuda teklifte bulunabilir. Görevden uzaklaştırılan personel hakkında en geç on gün içinde ön inceleme veya soruşturmaya başlanır. 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu, 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu ve 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Disiplin Kanununda yer alan geçici olarak işten el çekirme, açığa çıkarma, açığa alınma ve geçici süre ile görevden uzaklaştırmaya ilişkin hükümler saklıdır.

Sivil memurların görevden uzaklaştırılmaları 657 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.”

MADDE 62- 2692 sayılı Kanuna 21 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Görevden uzaklaştırmanın hukuki ve mali sonuçları

MADDE 2 I/B- Görevden uzaklaştırılanlar, yapmakta oldukları görevden alkonulurlar. Bu kişilerin görev yerleri değiştirilebilir veya kendilerine başka görev verilmeyebilir.

Görevden uzaklaştırılanlara bu süre içinde 657 sayılı Kanunun 141 inci maddesinin birinci fıkrası hükmüne göre aylık ödenir. Ancak, bu kişilerden haklarında soruşturma izni verilmemesine, soruşturmaya veya kovuşturmaya yer olmadığına, beraatına, her ne sebeple olursa olsun kamu davasının düşmesine veya ortadan kaldırılmasına karar verilenlerin ödenmeyen veya noksan ödenen her türlü özlük hakları ödenir. Türk Silâhlı Kuvvetlerinin yurt dışı kadrolarında görevliyen görevden uzaklaştırılanlara da yurt içinde bir kadroya atanıncaya kadar bu fıkra uyarınca yurt dışı aylığı ödenir.

Ön inceleme veya soruşturmaya konu olan fiillerinin hizmetlerine devamı engel olmadığı anlaşılanların görevden uzaklaştırma tedbirleri, haklarında karar verilmesi beklenmeksizin kaldırılabilir.

Bu Kanun kapsamındaki görevden uzaklaştırma tedbirini iki ayı geçemez. Bu süre zorunlu hâllerde iki ayı geçmemek üzere bir defa uzatılabilir. Görevden ayrı kalman süre hizmetten sayılır.”

MADDE 63- 2692 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 1- Sahil Güvenlik Komutanlığının askerî

görevleri haricindeki diğer görevleriyle ilgili eylem ve işlemleri, İçişleri Bakanlığı ile valiler ve kendi amirleri tarafından denetlenir ve teftiş edilir.”

MADDE 64- 2692 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2- İçişleri Bakanı, bu Kanundaki yetkilerinden bir kısmını gerektiğinde sınırlarını yazılı olarak açıkça belirlemek şartıyla ilgisine göre Sahil Güvenlik Komutanına veya valilere devredebilir.”

MADDE 65- 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İdareleri Kanununun 19 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 19- Vali, general ve amiraller hariç olmak üzere Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin askerî görevleri haricindeki diğer görevlerini ilgilendiren disiplin suçları ortaya çıktığında, 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu hükümleri çerçevesinde uyarı, kınama, 8 güne kadar hizmete kısmi süreli devam ve 1/10'a kadar aylıktan kesme cezalarını verebilir.”

MADDE 66- 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 34 üncü maddesinin (d) fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensuplarının kıyafetine ilişkin hususlar, Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı tarafından müştereken çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 67- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 68- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

3/4/2015

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEŞKİLATI: TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

SINIFI	UNVANI	DERECESİ	SERBEST KADRO ADEDİ	TOPLAMI
EMH	Polis Amirleri Eğitimi Merkezi Müdürü	1	1	1
EMH	Polis Amirleri Eğitimi Merkezi Müdür Yardımcısı	1	3	3
TOPLAM			4	4

